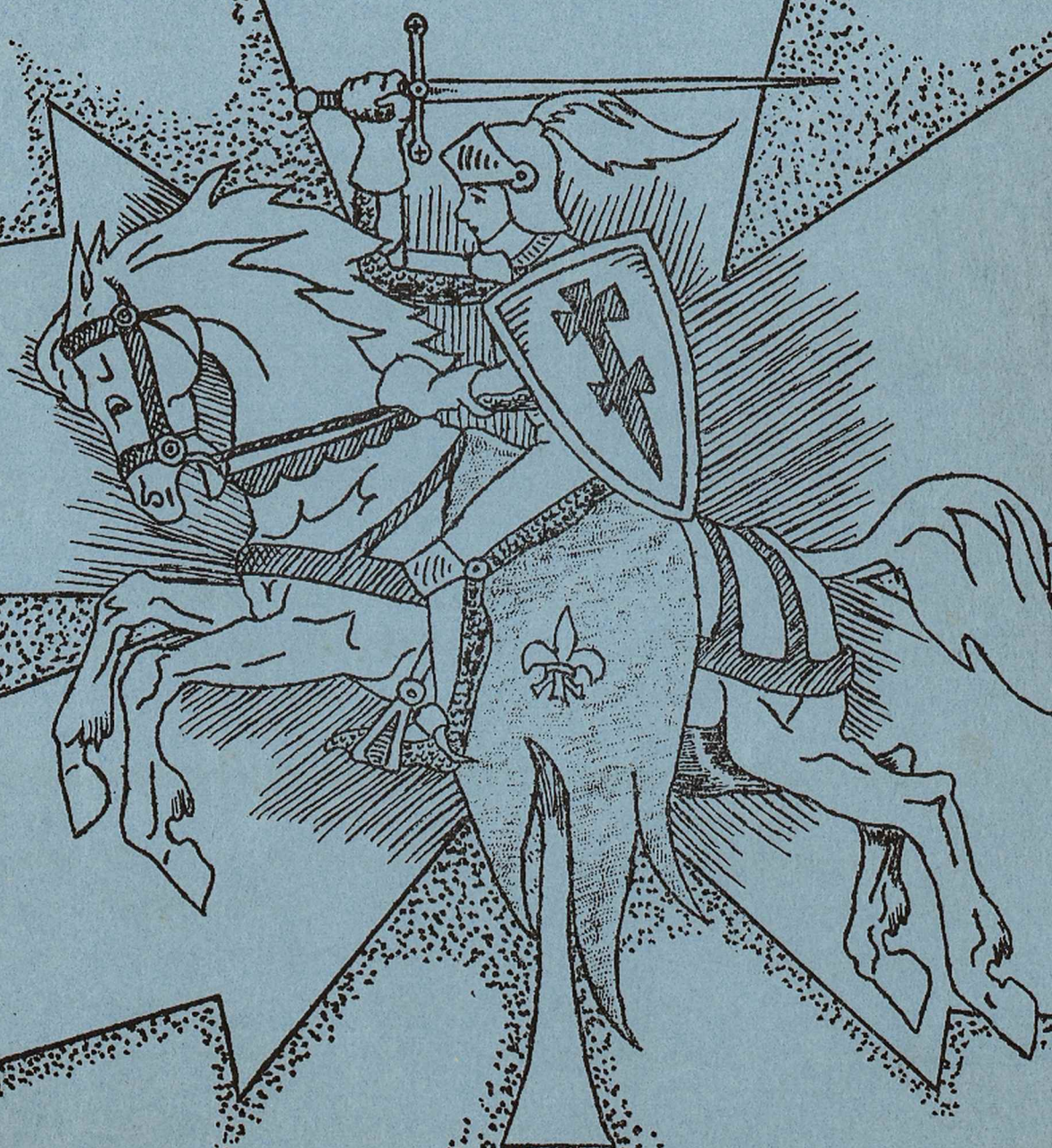

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

(INDEPENDENT LITHUANIA)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo Žurnalas

Nr. 12-13 Montreal, Vasaris-Kovas 1943 metų Tomas II

Už Išlaisvinimą Lietuvos!	For Liberation of Lithuania!
Už Ištikimybę Kanadai!	For Loyalty to Canada!
Už Santarvės Pergalę!	For the Victory of the Allies!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$1.00	Canada \$1.00
Užsieny \$1.50	Other Countries \$1.50

Redakcijos ir Administracijos

Antrašas:

2588 Bercy Street
Montreal, Quebec

CANADA.

NAUJAME PRISIKĖLIME

Poezijos, lakštingalų ir vėversių krašte!
Ir nusitiesusių puikių pievų gėlių raste!
Kiek tavy simfonijų, sily muzikos gaudomo -
Arba staklės ivairiančių drobių audimo.

Tas vyksta tau, laisvės metais ir vergijos urve...
Tau rupestis, kultūros pėda nenurimsta purve!
Skausmas pinasi gelej, drobėj, medžių užime -
Ir bręsta Tau sodai jau naujame prisikėlime.

Išsirpo kraujo uogomis ilgai nešta kančia...
Kyla miškas išvargusių rankų dieną ir naktį!
Jausmų kryžiai nerimu už tiek sielvartų,
Ir audžia istorija drobę apmestą tiek kartų.

Naujame prisikėlime ir naujoje drobėj -
Tu rasi įaustą amžinų amžių testamentą!
Per prakaitą, kančias, kraujo spūrgas - rasi lobį -
Isaustą sirdžių rubą - NEPRIKLAUSOMYBE ŠVENTĄ

Lietuva, brangioji, Naujasis Prisikėlime!
Pažvelk, o pažvelk, kiek krutinesė šventų šaudyklių!
Jos narsto siulais proto, jausmo, - kovos audime,
Ir neša tiesą vis arčiau - žmoniskumo svarstyklių.

Marija Aukštaitė

AMŽINOJI TAUTOS UGNIS

Ji persiduoda iš jaus-
mų - į jausmus. Iš širdžių,
į širdis. Iš sielų - į sie-
las; ir iš kartų - į kartas:
Todel ji amžiais yra nemari.

O, rusenk, ugnele,
O, plasdenk, gyvai!
Per tave išaugsim -
Gyvent amžinai.

"Čia gyva inteligencijos liepsna, kultūros žydinti šaka,
muzika meniško žodžio. Jo kakta kaisosi ismintimi ir vyriškumo
aukštybe, jo lūpos - meno audejos, frazių gracijos valsai."

Tokia mintis man perbėgo 28 dieną vasario, K.L.T. suruošto-
je Lietuvos nepriklausomybės 25 metų minėjimo šventėje.

Ta liepsna, - tai tas, kurį mačiau estradoje prie žydinčios
trispalvės jos sidabrinį kaspinę retkarčiais paliečiant, sidabro
siulelius suskambinant.

Jis buvo, tai tarytum ne Kun. Norbertas Pakalnis tas garsus
organizatorius, bet ryški, AMŽINOJI TAUTOS UGNIS, plasnojanti
patriotinių sparnų liepsnomis, kurių vingiai skrydo į klausančių-
jų minią, ir būrė, skandino lietuvių istorijoje, vadžiojo po šių
dienų vargo ir rūpesčių erškėtynus, po Lietuvos vargo vagas.

Su didžiule minia sekiau... Ėjau paskui jį... Mes visi sauso-
mis pėdomis perejome okeano bangas... Pasukome Lietuvos vargų užže-
lusiais vyeskeliais, ir sustodavome tai ties Gedemino kalnu, tai
ties Didžiojo Vytauto aureole, tai ties Karo Muziejaus sodu... Klau-
sėmes kaip gaudžia ir verkia trimitai, kaip aimanuoja užgniauzto
Laisvės Varpo aimana, kaip meldziasi vėlės, kaip klaupiasi berzai.

Iš Kun. Pakalnio lūpų, veržėsi vezuvijus Lietuvos laisvės vilčių. Tarytum jo visa esybė pakilo nuo žemės, liepsnojo patriotinių aukurų visai lietuvių tautai, neskiriant grupių nei srovių.

Mosavo jo baltos rankos gračingais mostais rodydamos į rytus, į caristinės Rusijos laikų baudžiavų jungus, kurie tysojo Lietuvos laukuose, kur susigūžę lusnos ir lusnelės tarytum pabugę - apsista-
te kryžiais ir smutkeliais; liudėjo patvariausi ažuolai, žvelgdami į užgesintus tautos aukurus.

Bet tarp tų aukurų, - tęsė kalbėtojas. - tarp tų Lietuvos tamsiųjų naktų, buvo jaučiamas KAZKAS nepaprasto, ko pats lietuvis nežinojo. Vaziavę tyrinėtojai - grįždavo be upo... Bet štai, pasiryžo viena amerikietė mokytoja, kuri nuvažiavusi į Lietuvą - apsilanko vyrišku rubu, sėdo ant žirgo, ir pasileido po vargo slėgią kraštą, po Lietuvos kaimus. Jinai išskaitė ten neregtą vargą ir skurdą. Priespaudą ir nelaisvę. Bet, pastebėjo, kad lietuvių akyse - dega AMŽINOJI TAUTOS UGNIS. Sugrįžusi į Ameriką - ji pareisė:

- Lietuvos šaly nėra laisvės, - bet yra UGNIES. Patriotinės ugnies. Vilčių ugnies.

- Ir ištiesų, tai buvo neapsirikimo žodžiai: sujudo visas lietuvių pasaulis! Ir štai 1918 metais 16 dieną vasario, lietuviai Vilniui iškele savo deklaraciją, reikalaudami Lietuvai nepriklausomybės, ir demokratinės laisvės.

Čia ir buvo toji ugnis lietuvių akyse, kuri išnaujo uždegė visus Lietuvos aukurus, laisvei, pažangai ir kultūrai.

Nemažesnė ugnis ir dabar liepsnojo tarytum visų aukurų aplink Kun. Pakalnio asmenybę. Jo akyse toji negęstancioji ugnis degdama, iziebė visoj salėj širdžių zibintus, išryškindama naujos moderniskos Lietuvos gyvenimą per laisvą 20-ties metų klestėjimą.

Išvaikščiojome po moderniškiausius pastatus, po mokslo istai-
gas ir šventoves, čia radome meno, grožio, kultūros, pasaulinio mąstė išlavintų inteligentų, karių, saulių; viešėjome gražiose so-
dybose, naujakurių ūkiuose, ir plėtėjančių miestų panoramos.

Buvo tai laimės, ir užsimiršimo valanda.

Paskum... grįžome... visi grįžome... Išgujo mūsų skaidrias mintis besidaužęs Lietuvoj dvigalvis slibinas.

Numargo kryžiais ten visa žemė... Nulinko trispalvė. Iš kalėjimų ir ghetų - suziūro į mus asarotos akys. Iš Sibiro ir iš "faterlando" - istyso tūkstančiai alkanų veidų, susalusių rankų. Bet mūsų sirdyse labiau suliepsnojo AMŽINOJI TAUTOS UGNIS kovai už laisvę, už ikalintųjų ir istremtųjų asaras, už alkanųjų minias.

Mes užsidegėm vienu jausmu - laisvės troškiniu. Mūsų akys surado - akių liepsnas, ir mūsų kelias dabar visų vienas: laisvė! Nepriklausomybė!

Kun. Pakalniš iš mūsų neišvažiavo: pas mus pasiliko jo DVASIA. Liko įžiebta Amžinoji Tautos Ugnis tūkstančiuose sirdžių - saugiausių tautos aukurų.

Garbė ir gili padėka priklauso Jums, Didžioji Dvasia! Jūs žygiai - mūsų amžinas ir neužmiršamas monumentas, prie kurio suklojame savo gražiausių jausmų ir pagarbos hiacinthus.

Garbė ir gili padėka priklauso GEN. LIET. KONSULUI G.L.P. GRANT-SUTTIE, kurs taipgi pasakė gražią, gilios reikšmės kalbą, ir perdavė Toronto lietuvių Tarybos linkežimus Montrealui.

Gili padėka priklauso Toronto K.L.T. skyriui ir p. Kairiui jų atstovui, kurs su gražiausiais linkežimais - įteikė centrui \$90.00 "Neprikl. Lietuvos" žurnalo naudai.

Garbė klebonui Kun. Bobinui už suteikimą salės, už puikią kalbą ir prielankumą Tarybai.

Garbė p. Vyt. Širvydui, už paruošimą ir perskaitymą puikios rezoliucijos. Garbė abiejų chorų vadams: K. Žiziunui ir p. Morškiui už įdėtą triusą dainos menė, ir visiems dainuotojams už žavėtinų dainų plasnoją. Garbė seimininkams, už puikiai priuostus stalus ir skanias valgius.

Didelis kreditas priklauso programos vadui P. JANKAUSKUI, už sumanias ir gabias pravestą šventės tvarką, ir išsaugotą malonią nuotaiką.

Marija Aukštaitė

Montreal, Vasaris-Kovas 1943.

LIETUVA KELSIS

P. Liaukevičius

Kai kurie mūsų tautos žmonės mano, kad šiuomi laiku kada eina žūtbutinė kova didžiųjų valstybių, tai mažosioms nėra galimybės keltis; ir jos turi dėtis prie didžiųjų; nes jų laimė yra "globoje" anų. Daugiausia taip galvoja lietuviški maskoliai. Jie išivaizdina, kad mažosios tautos klestės ekonominiai ir kultūriniai matiuskos Rusijos globojamos.

Man rodosi, kad šitie žmonės gerokai klysta. Mūsų vargšė tauta turejo "laimės" būti virš 120 metų "gerosios" matiuskos globoj. Bet ar ji pakilo ekonominiai bei kultūriniai? Tuom laikotarpiu vargsas lietuvis niekaip negalėjo išeiti iš dūminės bakūžės. Jis vilko baudžiavą, paniekinimą, nagaikas, ir buvo mainomas ant sunies. Jo darbo prakaitu naudojosi okupantai. Mūsų Tėvynės žemės turtais - lebayo svetimi. Mūsų krasto placiosios girios - išnyko nuo kirvio plėšikų. Jie statėsi palocius, rumus, mūsų tėvai buvo baudziami už pasirinkimą žabų kurui, tenkinosi lusnomis.

Kultūrinis žvilksniu - buvo analfabetizmas. Mokyklų nebuvo; jei ir buvo kiek, tai tik didžiūnų okupantų vaikams. Virš keturias dešimtis metų, buvo uždrausta lietuviška spauda. Kas drįso pakelti balsą prieš tai, buvo tremiami į Sibiro tyrlaukių, pūdomi kalėjimuose; ir Muravjovo laikais - nevienas buvo pakartas. Tai tokią laimę turejo mūsų Tėvynė matiuskos Rusijos prieglobsty.

Tuli pasakys, kad tai buvo caristinės Rusijos žiaurumas. Dabar tenai "visai kiti laikai, visos tautos turi "laisvę". Bet ar iš tikrųjų taip yra? Ar toji tariamoji "laisvė" ten klesti? Keletas dešėtkų tukstancijų gyveno Sovietų Rusijoje, turejo rodos keturis laikraščius lietuvių kalba, bet kur jie šiandien? Nei vieno neliko. Tie "gerieji" rusai pačimininkavo metus laiko Lietuvoje, istušino viską! Išvežė tukstancius lietuvių į Sibiro tundras! Jų vietoj, pasodino sąvus. Juk ką gi gero palieka vagis išibrovęs į svetimą kambarį, tuščias sienas. Taip paliko ir mūsų Tėvynę svetimi okupantai.

Tie žmonės išivaizduoja, kad galingos armijos žaidžią ugnimi ir plienų, ir kaip čia gali išlikti mažosios valstybės, kurios jau senokai sutriuškintos. Pavirsutiniškai žiūrint, gal ir taip? Bet, yra dar vienas svarbus dalykas būtent: Teise, ir ta teise

Nepriklausoma Lietuva

vadovaujasi šiu laikų garsieji vyrai. Jie sako, kad šio karo tikslas, duoti visoms tautoms laisvę, kad jos būtų ir maziausios! Niekas neturi pasipelnyti teritoriaoliniu plėsimu. Šiam principui žmonija tiki, ir už jį šiandien liejasi kraujas.

Ir jeigu praėjusiam kare mūsų tautai buvo lemta iškilti iš karo griuvėsių kuomet daugumas pasaulio žmonių nei nežinojo kuriam pasaulio kampely yra Lietuva; šiandien beveik kiekvienas net ir pradžios mokyklos vaikas pasakys, kad Lietuva yra Baltijos pakrasty.

Šiandien Lietuva šimteriopai turi daugiau inteligentijos, kurie skelbia pasauliui, kad lietuviai nori laisvi būti. Ir, jeigu bus sutremta Lietuvos laisvė, bus sutremta tarptautinė teisė, kurią skelbia Atlanto Carteris.

Praėjusiam kare, tą laisvės principą, paskelbė Amerikos Prezidentas Vilsonas; šiandien jo pėdomis eina Prezidentas Rooseveltas. Mes turime būti tikri, kad jis neapvils mažųjų tautų. Juk noveltui ir mūsų tautos daugumas sunų žusta šiame kare. Jų vargas ir kraujas, atnes Lietuvai laisvę. Lietuva pergyveno daug sunkių laikų; pergyvens ir šituos. Bukim tikri, kad LIETUVA KELSIS.

P A K I L S I !

Pakilsi Tėvyne, skaisti mums kaip saulė,
Pakilsi iš gaisro vainikuos ausros.
Nes tavąją laisvę mes ginam kiek galim,
Mes tau nesigailim nei kraujo aukos.
Tik neliūski, savo girioms,
Upelių gausybė -
Mes nūpynsim tau vainiką:
Laisvės ir grožybės!
Iš tavo arimų bijūnai linguoja,
Tai kraujas brolių ir karūnų nuskintų.
Bet čia ir uosilkoš ir medžiai žaliuoja -
Iškaitinti kraujo, širdies trimitų.
Mes už laisvę mirti eisim,
Už tavyuosius sodus;
Tegu žusta, mano Mielai,
Tavo visos gėdos.

Valencija

**

Montreal, Vasaris-Kovas 1943.

LIETUVA LAUKIA DARBO

(FRAGMENTAS)

Jūrų Kpt. Lt. P. Labanauskas

Kur lietuvis bebūtų - Aliaskoje ar Pietų Amerikoje, Sibire ar Australijoje, Pacifiko salose ar Afrikoje, ir pagaliau laisvės sąlyje ar pavergtoje Lietuvoje - visur jis, nors širdyje, šių metų vasario 16 d. mini 25 metų sukaktį nuo Lietuvos atgavimo.

Skirtingai tą sukaktį minėjo senoji Lietuvos žemė, amžino priešo - vokiečio pavergtą, mindžiojama, kad ir priverstas kovoti brolis prieš brolių, - lietuvis tyliai ir kantriai ten gelanda ginklą sukilimui prieš savo pavergeją ir bet kuriuos savo laisvės priešus. Lietuvio kasdieninė malda ir mintis: - "kad prašvistų protas tų, kurie gyvena laisvėje, kad jie atsibustų iš apsnūdimo ir gincų ir, tinkamai perstatę pasauliui tragišką lietuvių tautos padėtį, kad paaikšintų naujų Lietuvos kovų sąlygas ir kelią." Lietuva dar kartą kovos už savo laisvę, kaip ji kovojo už ją istisus 800 metų, bet svarbu, kad naujoji Lietuvos auka nebūtų veltui, kad ji būtų tinkamai pasauliui parodyta ir jo suprasta. Mūsų pareiga tą darbą atlikti čia Amerikoje ir tėvynės neapvilti, nes visų pavergtų lietuvių viltys sudėtos į mus.

Rusijoje atsiradę tūkstančiai lietuvių gyvena ta pačia viltimi ir malda. Jie sunkiai dirba ir ilgisi tėvynės išvadavimo, tik visai vėl skirtingose sąlygose ir svetimoje, kitokių idejų žemėje.

Kad ir ne taip gausinga, Pietų Amerikos išeiviją minėjo sukaktį, laukdama zygių ir darbų daugiausia taip pat iš mūsų, gyvenančių krašte, vadovaujančiame pasaulio išlaisvinimui. Aiškiai suprasdami reikalą, Brazilijos lietuviai, girdėti, jau steigia savą lietuvišką batalijoną Brazilijos kariuomenėje.

Kaip gi šią sukaktį minime mes? Turiu galvoje Lietuvoj gimusius senesnius Amerikos lietuvius, jaunąją, čia gimusią lietuviško kilimo kartą ir naujai čion atvykusius Lietuvos piliečius, atsiradusius čia laisvę ir prieglaudą po sunkių pergyvenimų ne vienoje okupacijoje ir kartais po dar nelengvesnių kelionių į šį kraštą.

Nepriklausoma Lietuva

Amerikos lietuvis prisimins padėjęs per pereitą karą Lietuvai atgimti aukomis ir darbu, prisimins iki šiol rėmęs ir teberėmias lietuvišką veikimą ir spaudą sunkiai uždirbamu skatiku, mokęs savo sūnus ir dukteris lietuvių kalbos ir tėvynės meilės, kiek tai leido sąlygos, prisiminimai ir gaunamos, labai negausios, informacijos apie gimtąjį kraštą. Jis ir dabar nedaug tepasikeitęs - jis išleido nevieną sūnų ir dukterį karciviu, jurininku, lakūnu ar gailėstingąja sesele į karą, ne vieną naujosios tėvynės Amerikos laisvės ginti, bet taip pat savo tėvų žemės vaduoti ir jos seną garbę atstatyti. Jis priglaudė, nors gal ir su didesniu atsargumu ir susilaikymu negu anksčiau, nevieną naujai iš Lietuvos atvykusį, laukdamas iš jo darbų dėl Lietuvos. Atvykęs į šį kraštą laikais, kada caro pavergtoje Lietuvoje per pusę šimto metų buvo uždraustas lietuviškas žodis, mokykla ir raštas, po to sunkiai dirbdamas, kad galėtų išleisti vaikus į mokslą, senesnysis Amerikos lietuvis dažniausiai neturėjo laiko pats išeiti daugiau mokslų, prasimusti į vadovaujamas vietas šiame kraste. Jam sunkiau pakartoti šiandien ir tai, ką jis yra padaręs Lietuvai išlaisvinti prieš 25 metus. Jis laukia panašaus darbo dabar iš savo sūnų, o taip pat iš čion atvykusių naujosios kartos Neprikl. Lietuvos piliečių, namie ir karo lauke, per spaudą, knygas, radio, visuomeninį ir tarptautinį veikimą, visur ir visomis galimomis priemonėmis, su maximum energijos ir pasisventimo. Kai jis matys darbą ar net rimtas ir tinkamas pastangas - jis rems jį su tuo pačiu įkarsčiu, kaip ir anksčiau.

Kai jaunasios Amerikos lietuvis pajus tinkamai prarastą ar vedamą tą Amerikos ir pasaulio supažindinimą su Lietuva, jis pasijus tebetęsias garbingą, prieš šimtus metų pradėtą savo tėvų žemės kovą už laisvę ir tiesą, jis pakels galvą ir pasijus esąs galingas Margio, Kestucio, Gražinos ar Vytauto ainis krauju ir kalba, O tada parodys, kaip ir jis gali prisidėti prie darbo. Neteks tada skųsties dabininkų stoka ir jaunimo nejautrumu.

Nesigilinsiu šiuo kartu plačiau į priežastis, kodėl lietuviškas darbas merdi, nes gal teks prie to sugrįsti, jei dalykai greitu laiku nepasikeis. Neteisinkime savo klaidų lesų stoka, nes tai ne pagrindinė priežastis. Kad ir daug brangaus laiko nedovantotinai iseikvota - bent Lietuvos Nepriklausomybės 25 metų sukaktis tebūnie Jericho trimitais užsnūdusiems ar nuklydusiems nuo Lietuvos kelio.

Lietuva kelsis, kad ji ir jos vardas ir garbė išliktų amžiams. Nuo mūsų darbo čia bet gi priklausys, kokia ir kaip ji atsikels. Eikime tuojau į darbą, užmiršę blogąsias praeities puses ir klaidas ir netrukdydami viens kitam.

"St. Žodis"

* * *

BRANGŪS BROLIAI

K. Žižiūnas

Brangūs broliai, nors ir toli
Nuo tėvynės mūsų,
Bet mes jaučiam, ką jie kenčia
Nuo tų žiaurių prūsų.

Apie dvidešimts metų
Laisva ji gyvavo;
Nėjo grobti kitų žemių -
Tiktai gynė savą.

Niekam skriaudos mūsų broliai
Daryt nenorėjo
Bet nedori mus kaimynai -
Pavergt ją atejo.

Vieni vežė mūsų brolius
Toli į Sibirą: -
Kiti dabar vėl kankina,
Net asaros byra.

Mes nenorim daugiau kęsti,
Svetimiems vergauti!
Syki laisvėje gyvenę -
Norim vėl ją gauti.

Todėl visi pasiryžę,
Kovot nepaliausim;
Kol tėvynę atvaduosim -
Laisvę ją atgausim.

* * *

Nepriklausoma Lietuva

Lietuva išaugs

OMNIA VINCIT AMOR

Šie bus metai nepaprasti istorijoje. Tai bus metai dvasinės ugnies, degančios žmonių širdyse. Metai didžios permainos. Dauge-
lis laukinių sielų - pastos žmoniškomis. Blogos jėgos, kurios da-
bar valdo žmonių protus, virs šviesos jėgomis.

Lietuva išaugs naujoje, skaidrioje šviesoje. Graikų istorikas pasakė: - Tauta tepažįsta save tik mirtyje. Jo mintis tėra teisin-
ga tik tada, kai mirtis yra prisikėlimas, gyvybė ir gyvenimas.

Lietuva ilgą laiką merdėjo įkalinta, suvaržyta ir išblaškyta. Tokiame padėjime - Lietuva negalėjo kilti. Tais laikais buvo var-
go Lietuva, kaip ir dabar - kryžių Lietuva.

Jaunoji Lietuva iš tikrųjų pakils! Paskelbs pasauliui savo protestą savo pilnam gyvybiniam sukilime. Po to, Lietuva išaugs!

Nemirtingoji vaizduotė noro ir meilės sparnais skris, tary-
tum paukštis iš salies į salį, ir skelbs naują giesmę po senus,
sunaikintus, bet ir atmenamus krastus.

Lietuva pražydės išreiškiamojo gyvybėje, ir tas sapnas ateis,
- uždaryta akmenyje, spalvoje, ar žodziuose. Ir naujas Memnon
dienos laike laikys saulės krašte mielą lyrą, toji lyra virpes
naujomis tonacijomis.

Ir Lietuva užtrauks naują giesmę.

Lietuvos naujoji giesmė - nebus laidotuvių giesmė, bet prisi-
kėlimo. Troškimas Tėvynei laisvės - tai lietuvio šios dienos obal-
sis. Lietuvos rytojus darosi šviesesnis, jis skaidrėja. Misteriš-
ka ir dievinė viltis yra širdyje kiekvieno kilnios sielos lietuvio
ir lietuvės.

Tauta pažįsta save, vien veikime, kūrime. Mūs tauta šiuo mo-

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

mentu veikia ir kuria - drąsiai ir entuziastiškai. Lietuviai turi savo viziją. Jie giedriai mato savo siekimų čiukurą. Lietuviai žengia samoningai ir ekstazingai į amžių šventovę. Ir akivaizdoje mirties - centrinė valia sukyta. Todėl mūsų dabartinė pastanga reikšminga ir įžymi visam pasauliui.

Mūsų šiandieninė literatūra daug reiškianti ir svarbi pasaulio literatūrai.

Šios dienos mūsų tautos giesmės, drebbina širdį nepaprastai. Koks džiaugsmas: klausyties demingai šios naujas eras kuriančios giesmės. Migloti, ar žali, liepsnoja ir skaistūs Nemuno pakraščiai; uolines sienas Vilniaus ar Kauno; puošni didybė Lietuvos kalnų, - girdi šios dienos giesmę! Giesmę ateinančio prisikėlimo.

Mes lietuviai, girdime tą giesmę iš anapus jūrų. Ar mes sugebėsime suprasti jos prasmę? Ar ji parodys mums, kad ji yra mūsų pačių giesmė?

Betgi, anksčiau ar vėliau šis susijaudinimas bus toks pat didis, kaip ir tas judesys, kurs sukurs ideališkesnę giesmę, įvairresnę meną ir gilesnę filosofiją.

* * *

Mes esame spaudžiami, slėgiami, išmėtyti rasių katile ir titaniskame sukury ekonominės evoliucijos.

Mūsų likimas ir troškimas, mūsų "centrinė valia", kuri yra ateities heroldu, turėtų apreikšti estetinę nostalgiją meno, mokslo, poezijos, filosofijos laukus.

Mes piešiame, mes rašome, mes dainuojame ir giedame. Mes kai kada pasiekiamę grynai individualią išraišką. Tačiau tas grynai individualus išreiskimas retai teiskyla.

Mes turime susirast teisingą kelią. Mes turime reformuoti mūsų protą ir širdies istatus. Ir tada galėsime keliauti Sparnuotos Pergalės keliais. Mes girdime gilų saukimą Dantės giesmėje; mes klausomės empirinių varpelių skambėsio Miltono kalboje; ir mes matome erdvų lauką, kurį Goethe matė.

Tai mūsų "moralas". Lietuva žengia į atgimimo Šventovę. Keliai, kuriais prisieis Lietuvai keliauti, bus mūsų sudaryti.

Aš mastau apie kilnią ir idealią Draugiją. Dvasiniai intelektualia Tautą - gyvybės upę, kurios tykus ir ramus vanduo bėga link kažko dieviškesnio, kaip fosforinės šviesos - prie naujų ir jau amžiais negęstamų šviesų.

* * *

Nepriklausoma Lietuva

DIEVAS IR MOTINA

Motinos, Sūnus

Visada rūpinasi, kad žmonija būtų sveika, ir gyventų visados sulig šventų Dievo įstatymų. Kad myletų tą tikrą grožį, kurį ir Dievas myli.

Motina gi visuomet rūpinasi, kad jos visi vaikai sveiki gimtų, ir galėtų tikrais žmonėmis išaugti, dorai gyventi. Kad užaugę mokėtų žmogaus teises gerbti ir ginti, ir kad Dievui tarnautų. Betgi kartais ant nelaimės! Pasitaiko, kad tos pačios motinos nevienodi vaikai. Nors kiekviena motina savo vaikus vienodai myli, vienodai auklėja, visiems tą motinišką meilę atiduoda, visus reikale baudžia ir sudraudžia; prasikaltus nelaimėje - vistiek motiną dovanoja ir tam savo sūnui "palaidūnui", visas jo kaltes atleidžia, jeigu jis prizada to daugiau nedaryti; bet nori būti tikru, geru motinos sūnumi tapti. Motiniska širdis žino, kad kiekvienas žmogus gali prasikaltsti, tad ir jos sūnui prasikaltus, ji daugiau liūdi, ne kiek bara.

Dievas ir gi taip myli tą savo tvarinį žmogų. Jis jį leidžia į pasaulį ateiti ir dave jam tam tikrus įstatymus, kurių žmogus privalo laikytis ir gerbti. Taipgi dave Dievas žmogui teises, kurias privalo gerbti ir pats ginti. Dievo teisės yra tokios, o žmogaus teisės visai kitokios. Bet argi visi žmonės supranta tas teises, kurios priklauso Dievui, o kurios žmogui. Kiti visai nenori tų teisių spręsti, nenori nei Dievui nei žmogui jokių teisių pripažinti. Kiti nenori nei žmogaus vardo gerbti nei ginti. Eina savotišku gyvenimo keliu... bet kartais papuola į tokias gyvenimo pinkles, kad negali sau rasti ramybės nei džiaugsmo. Džiaugsmo kiekvienas žmogus ieško, stengiasi jį rasti ir trokšta visą gyvenimą suprasti. Filosofuoja, kam žmogus į šį pasaulį siustas? Ko jis privalo siekti? Dauguma siekia, kad praturtėti, palaidą gyvenimą vesti, leibauti, girtuokliauti, smaguriauti, kad tik daugiau smagumo iš gyvenimo pasiūdyti. Toks žmogus, kartais jau save nepajėgia sukontroliuoti: geria be saiko, smaguriuoja be saiko, užtad tokių dauguma ir zusta be laiko, peranksti patenka į mirties nagus. Tie gi yra dar laimingesni, bet kiti papuola į kalėjimus kur turi už savo kaltes kentėti, liūdeti. Kiti papuola į ligotą pasaulį, kur turi vel visko perkentėti, nes ligotam pa-

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

saulę, nėra džiaugsmo, tik kančios, sopuliai ir bevertės dienos. Bet Dievas tą mato, ir jeigu žmogus jau pasižada būti žmogumi, Dievas jam viską dovanoja. Visas praeities kaltes atleidžia, jei tik jis jų daugiau saugojasi. Taip visa kulturinga žmonija protauja, kuri tiki į Dievą o ne į pinigus.

Motina vėl lyg tauta, trokšta, kad jos visi vaikai galėtų šiame mūsų gražiame pasauly kuodaugiausia pasidžiaugti gyvenimu! Ir mes, lietuviai, turime savo gražų ir mylimą kraštą Lietuvą! Mūsų pareiga gerbti ir ginti jos garbę ir laisvę! Privalome savo Tėvynę ir tautą gerbti ir myleti, nes ji yra žmoniška, ką šiandien pripažįsta visos kulturingos pasaulis!

Dievas ir nepyksta, kuomet tautiečiai eina teisingai savo tautos laisvę ir garbę ginti; kai ją užpuola žiaurūs priešai. Taip pat, nepyksta motina ant savo vaikų sūnų ir dukrų, kai jie eina savo tėvynės ginti nuo užpuolikų. Žinoma, motiniška, moteriska širdis - visuomet yra jautri... Ji atsisisveikindama su savo vyru ar sūnumi, visuomet pro ašaras nusišypso ir dažniausia pasako:

- Tegu tave Dievas saugoja nuo pražūties, ir nuo netikėtos mirties. Skubėk, sūnau mano! Kada tave tėvynė šaukia! O aš, visuomet tavęs laukiau sveiko sugrįžtant.

Tad, kas gi tada ir kovoti! Kada žmogus eina ginti savo mylimųjų! Tada Dievas ir motina laimina, kada tautiečiai eina už teisybę, kada gina savo tautos laisvę ir garbę.

Mums lietuviams reik vieningai suremti petis prie peties, ir eiti tuo svarbiausiuoju keliu: už Lietuvos laisvę, jos garbę ir laimę. Nes jeigu mes patys neginsime jos laisvės, negerbsime ir neginsime tėvynės vardo, tai kas gi kitas gerbs ir gins? Savo tautą visuomet reikia gerbti ir ginti; nesvarbu kur lietuvis gyventų, ką jis dirbtų, jei tik išlaiko lietuviškos dvasios savą ir skiepiną ją kituose savo broliuose, toks lietuvis vertas gero vardo, nes jis skleidžia savąją kultūrą, gina savo ir savo tėvynės teises ir pasaulinį žmoniškumą.

Baigdamas, noriu pabrėžti, kad mes lietuviai būkime pilna žodžio prasme verti žmogaus vardo. Būkime ne tik geri tautiečiai, bet būkime žmonėmis ir viens kitam. Taipgi būkime ištikimi šio krašto vyriausybei, visiems įstatymams; visur ir visuomet savo pareigas kuoištikimiausia atlikim, taip kaip Dievas ir motina reikalauja. Tada nebusime gedos pasisakyti, kad aš esu lietuvis, o mano motina Lietuva! Kuri ir trokšta visai žmonijai geroves ir laimės, taip kaip tikra motina savo vaikams; o Dievas savo tvariniams.

Nepriklausoma Lietuva

IVYKŲ ŽYGIUOTĖ

Vincentas Budrikas

Kam šis karas vedamas: gyventi sulig ta schema, kuri tiktu žmogaus prigimčiai ar prievarta versti žmogaus prigimtį, kad prisitaikytų prie schemos? Schema, kuri tinka dabartinei žmogaus prigimčiai, kuri buvo praktingu idealistų sukurta žmogaus prigimčiai, yra Jungtinių Amerikos Valstybių Konstitucija. Schemos, kurios prievarta nori padaryt žmogiską prigimtį tokia, kad tiktu valstybėms, yra nacizmas, fašizmas ir komunizmas. Pakvaisėliai, kurie suskicavo jas yra lyg senas graikų legendos Prokrustas. Jie vadino jį Prokrustu dėl to, kad Prokrustas reiškia "temptuvas". Jis buvo pagarsejęs savo laiku plėšikas; jis priraišiodavo visus keleivius, kurie pakliūdavo į jo nagus, prie lovos. Jeigu keleivis būdavo pertrumpas negu lova, jis tempdavo jo kūną kol nelaimingas tikdavo lovai. Jei keleivis būdavo ilgesnis negu lova, Prokrustas nupiaudavo jo kojas, kol jis išsitekdavo lovoje. Jis buvo originalus praktinis komufasistas.

* * *

Tulas Motiejus iš Kalifornijos klausia manęs, kodėl aš taip nemielaširdingai mušu komunizmą. Aš pliekiu komunizmą dėl to, kad jis yra visų totalitarinių, antiamerikonių, antiasmeninės laisvės įsitikinimų pagrindas. Komunizmo filosofija - kuri siekia panaikinti privacią nuosavybę ir taipgi visas asmenines laisves - yra vienas seniausias pasaulio įsitikinimų. Jis pirmiausia apsireiškė esėnuose, Artimųjų Rytų prieskrikscioniskos eros aziatiniame padermeje.

Komunizmu, arba komunale valstybe kaip Molochas, yra pamatuoti fašizmas - nacizmas ir visi kolektyvistų įsitikinimai, kurie priešinas individualės evoliucijos įstatymams. Komunizmas yra reakcionalus visų antiliberalinių įsitikinimų tėvas. Jis yra prismeigtas kyla visų doktrinų, kurios nori mus nustūmt atgal į ekonominę ir politinę feudalizmą, kuriame individas funkcionuotų tiktai kaip mechaninė plieno pakala placioj biurokratinėj vergų oligarchijoje.

Hitleris, Mussolini ir visi Amerikos fašistai yra komunistai.

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

Todėl žodis komunizmas talpina savy komufašizmą, kurs prieštarauja amerikoniui. Komunizmas yra Huey Long, Fritz Kuhn, Earl Browder ir radikaliski Naujos Dalybos elementai.

Todėl aš mušu ir mušiu komunizmą, nes jis yra tvirčiausias visos valstybinės verguves teorijų setros smaigas. Kada tu israusi tą smaigą, tu išlaisvinsi visus valstybes vergus.

* * *

Laisvė ar verguvė? Tai viskas. Ir todėl šis karas įvyko. Todėl mūsų vyrai kariauja ir žūsta žemėje, jūroje ir ore. Todėl kiekvienas mus turim aukoti savo energijos ir jėgų 100 nuos., kad paremti ir padėti jiems.

Ai, lietuvi, laisvė ar verguvė? Tai viskas.

Tu žinai, kas laisvė yra. Tu žinai kaip brangi ji yra tau... kalbėti ir rašyti kaip tu norėtum... vesti savo biznį savo paties būdu... melstis bet kokią baznyčioje, kuri tau patinka, arba visai neiti į jokią baznyčią; gyventi Konstitucijos sąly, kuri garantuoja tau jurį tardymą ir kuri saugo tave nuo gestapų ir OGPU; keliauti iš valstybės į valstybę be pranesimo policijai; laisvai kritikuoti bet koki valdininką - nuo žemiausio iki aukščiausio, ir net patį prezidentą; galėti išburti savo kongresmaną ir balsuoti pašalinti jį iš urėdo. Tai yra laisvė.

O verguvė? Ai, tu nieko nežinai apie ją. Bet ji tikrai reikiama tai, kas dabar vyksta Vokietijoje, Italijoje ir visoje Europoje - kad tavo gyvenimas, tavo biznis ir tavo šeima nėra tavo paties; kad tu esi suo priristas grandine, vabalas mindžiojamas kunimis, ir kad tavo vaikas suklykia baisiu teroru kada tik kas pasibeldžia prie durų - ne pienius, bet gestapo ar zandaras.

Taigi, neleisk užsienio valdžios penktosios kolumnos viliokliams snibzdeti tavo ausiai bet kokių abejojimų apie šitą karą, kam jis vedamas. Ir neabejok, kam tu turi detis ant pečių ginklus ar dideles atsakomybes.

Laisvė ar verguvė - katra?

Gyva, individualė amerikony siela su naturalinėmis ir legalinėmis teisėmis, arba slankiojās, susitūpęs suo, priristas vokiečių ar japonų grandine?

Pirk bonų ir stampų. Kiekvienas nupirktas bonas bus tavo laisvei ir tavo mylimųjų gyvybei.

* * *

Nepriklausoma Lietuva

Kalbėdamas apie komunistus Jungtinėse Valstybėse, Harvardo prof. Zechariah Chafee, Jr. savo knygoje: Free Speech in United States, naiviai sako:

- Kada jie (komunistai) nori elgtis kaip Amerikos piliečiai, mes privalom leisti jiems elgtis kaip Amerikos piliečiams.

Čia yra tiesioginis apsimetimas į veidmainybę. Jis yra išreikštas žodžiu "elgtis". Jeigu raudonieji, kad pasiekt savo kairiuosius tikslus, užsidėtų aukštas skrybėles ir apsivilktų Dėdės Samos kostiumus - nors jie ir laikytų raudoną vėliavą po savo apsiaustu - prof. Chafee užmerktų akis.

Dar niekad nebuvo didesnės klaidos, kaip lygiai matuojanti idėja savo balsavimo jėgą. Prohibicionistai visuomet gaudavo labai maza balsų Amerikos rinkimuose, tačiau prohibicija įvyko mums - ir ne prohibicijos Partijos gale.

Ši knyga yra begalo erdvi apie laisvą kalbą, kokią aš kada nors esu skaitęs.

* * *

Daugis žmonių Jungtinėse Valstybėse tiki kad tie, kurie kariauja prieš komunizmą ir komunistus (iš kurių vėliausiai istojęs į mūsų glitas yra Jungt. Amerikos Valstybių Attorney-General), kariauja prieš Rusiją. Šitaip manyti, tai būtų didžiausia klaida. Nes komunizmas nėra rusiškas savo pirmpradė pradžia. Jis kilo iš Vokietijos. Veik visi garsūs rusų radikalai pirm Lenino pasirodymo buvo identifikuoti su anarchija ar vieno izmo forma.

Rusijoje yra arti 200,000,000 žmonių. Komunistų partijos narių - apie 4,000,000. Milionai liko įbauginti ir prievarta verčiami priimti tokia ekonominę sistemą, kurios jie nesupranta ir kurios tikrai nenori, jei ir suprastų ją.

Apskritas rusas yra intensyviai religinis. Politiškai, jis yra individualistinis. Jis normaliai plėtojos link teisios ir nuosaikios kapitalizmo formos kada Leninas ir Trockis išlipo Finlandijos stoty, St. Petersburge 1917 m.

Komunizmas yra Karlo Markso ir jo praturtėjusio prieteliaus Engelso, išradimas. Abu yra vokiečiai, kurie išleido savo garsų komunistų manifestą 1848 m. Komunizmo bibliją, "Das Kapital", parašė Marksas. Visas dalikas prievarta buvo čiepijamas rusų žmonėse - ir, kaip įvykiai irodo (nes Rusija zengė į privataus kapitalizmo soną), jėga kuniijamas prieš rusų žmonių daugumos valią ir instinktus.

* * *

Vokiečių siela visuomet buvo komunistinė. Jie tiki, kad valstybė yra kilusi iš dieviškos pirmpradės pradžios. Didis šios antgamtinės valstybės doktrinos eksponentas buvo Hegelis, vokiečių profesorius, kurs buvo protinis Markso ir komunizmo protėvis. Vokietija visuomet buvo individualizmo priešas. Vokiečiai visuomet ejo zasies žingsniu. Jie yra dvasiniai, ekonominiai ir politiniai žiopliai p a r e x c e l l e n c e. Hitleris yra komunistas apsi- gaubęs kauke. Nacizmo, kaip ir fašizmo, evoliucija yra link Markso komunistinės valstybės.

Rusija šiandien nekariauja už komunizmą. Ji kariauja už nacionalistinį principą - Rusija, - kadangi Vokietija nekariauja už Vokietiją, bet tik dėl to, kad įvykdyti ir įgalioti savo komunizmo formą (ar valstybės verguvę) visame pasauly. Ji ideologiškai sugadino Rusiją, kaip ir savo pačios žmones.

* * *

Ką jie mano pasakodami mums, kad mes amerikoniai esame "nedisciplinuoti"? Vieno Amerikos didžiausio universiteto prezidentas neseniai pasakė, kad "nedisciplinuota" Amerika neturi jokios progos likti laisva ir demokratine dabartiniam pasauly. Jis reikalauja iš "tautinio vieningumo" sąlygų ar padeties, "adekvatinės ir socialės vienybės - laisvų žmonių disciplinos."

Tas man neaišku ir abejotina. Man atrodo, kad vyrai ir moterys, ryto metą devintą valandą skuba į savo darbą, gyvena disciplinuotą gyvenimą. Nėsa brutai nei laukiniai, jie taip pat gyvena "socialiai disciplinuotą" gyvenimą namie ir kada bendrauja su savo bėciuliais. Iš tikrųjų, aš stebiuos ar mes negyvename perdisciplinuotą, perdaug socialiai standarizuotą gyvenimą.

Gyvenimas yra mums lavinimasis nuo gimimo lig mirties - gyvenimas ir atilsis visuomet yra mums laisvėje.

* * *

Kultyvuk jėgą. Tu esi jėgos butas. Vartok kiekvieną jėgą, kuri slepiasi tavy. Šveikata yra jėga. Knygos yra jėga. Savavalia yra jėga. Vaizduotė yra jėga. Protas yra jėga. Lytis yra jėga. Meilė yra jėga. Malonybė yra jėga. Tiranijos nekentimas yra jėga.

Niekas negali išsemti iš savęs jėgos galimybių. Šita jėga yra pagrindinis universo faktas. Mes sakome: kada mūsų jėgos mažėja, mes senėjame. Todėl mes dažnai atmokame suvėlintai skolą jėgai.

Nėra nieko, ko mes negalėtumėm pasiekti, kai mes pakystam iš savo inercijos ir kreipiames į jėgą. Kas mus pavergia ir neleidžia pasiekti pasekmės gyvenime, tai yra protinis ir fizinis aptingimas - inercija. Nugalekime tai!

* * * Nepriklausoma Lietuva

Rusija yra žiauri dėl to, kad komunistai neprotingi. Jie nepažįsta alfabeto. Tačiau mėgina užkariauti pasaulį. Kiekvienas revoliucionierius yra demagogas, ir pasiekęs savo tikslą virsta despotu.

Visi revoliucionierių pažadai yra vėjai. Tai jų technika išgalėti valdžioje. Jų vienintelis siekimas - tai pasigrobtį valstybę. Tada viskas jų - net ir žmonių kūnai bei sielos. Visų diktatorių monomanija, kurią jie išgalėjo valdžioje, galutinai juos prazudys.

Komunizmas yra neišgydoma liga. Visus komunistus reikia laidoti ~~ir~~ gyvus.

* * *

Laisvės branduolys yra asmens laisvė. Jei žmonės gali būti laisvais balsuoti - kaip jie balsavo Romos Cezariams viespataujant ir kaip jie balsuoja totalitarinėj Rusijoje - ir vis nebūti laisvais. Asmens laisvė yra teisė reguliuoti savo gyvenimą ir įsitikinimus, jie aktyviai ir fiziskai nepriesgyniauja su kitu gyvenimo ir įsitikinimų teisėmis. Apie šią temą p-nas J. Woods raso:

- Kodėl federalė legislatūra nesukrunta pagaminti Valstybės ar tautos referendumą žmonėms pirm negu bet ištatai varžą asmeninius papročius ar pasiilksminimus galėtų būt išleisti? Jei žmonės neturi teisės balsuoti apie šiuos dalykus, jie netinkami balsuoti apie bet ką kitą.

Valstybės visiškas individo reguliavimas yra seniausia pasauly nieksybe. Iš to plaukia visas piktas, net ir karai, kokius mes siandien matom. Bukime gyvi, ir kovokime už L a i s v e - pirma ir visada. Tai pusė pergales - už laisvę verta kariauti ir mirti.

* * *

Mano ilgėsiai tamsesni už šešėlius ištysio,

Alkana dvasia be tavųjų girių ir upelių!

Tu taip graži tarp vasaros žolynų ir darželių,

Ir tave apleist ir užmiršt - reta širdis išdrįso.

Už tavo laisvės lyrą -

Sukils vyras - į vyrą.

* * *

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

NEPRIKLAUŠOMYBĖS DAINA

M. Grigonis

Iš rytų šalėlės
Siaubė bolševikas,
O iš vakarėlių
Vokietis apniko ...

Nemunėlio linkui
Pūtė siaurus vėjai,
Ir pavergti Vilnių -
Lenkas atbildejo.

Šelstą tamsios naktys,
Graudžia juodos dienos,
Kai apziotos priešų
Dreba mūsų sienos.

Bet apgynsim norą
Nepriklausomybę
Tik mus tebevarzo
Baisiai siauros ribos.

Patekės mums saulė
Vytauto svajota:
Uzvaldys lietuvius -
Savo visą plotą.

* * *

P A S I I L G I M A S

Genė Viršelytė

Taip liūdna širdžiai daros,
Kai pro asfaltą, limuzinus, barus
Žalia tėviške vaidėnas.

Ak, kad galėčiau pasiekt
Plėčiasias josios lankas,
Išbūčiuot motusei rankas.
Žinau, biednai gyvena jie -
Bet mieli... Mieli ir kalnai tie!

* * *

Nepriklausoma Lietuva

MANO PASTABOS

Narcizas Augrūnas

Neseniai pateko į mano rankas "The Globe and Mail" laikraštis leidžiamas Torontė, kurs vasario 2-ros dienos laidoje 1943 m., paduoda ištraukas iš labai svarbios kalbos profesoriaus Watson Kirkconnell McMaster University, Hamilton.

Profesorius Kirkconnell įtaria komunistų laikraščius keliant rasėse maistą.

Kaltina svetimtaučių grupes "kėlime revoliucijos" taip kalbėjo profesorius Canadian klube. Sake yra pavojaus, kad komunistiški laikraščiai Torontė kaip blogų grybų vaisius, bando įtikinti įvairių svetimtaučių grupes Kanadoje, stumdami juos į komunizmo įtaką "kad padarius skerdynes".

Kanadiečiai turi būt pasiruošę eiti demokratiška linija ir isteigt geresnį ekonominį ir socialinį būvį.

Toliau profesorius Watson Kirkconnell išvardinant svetimtaučių laikraščius ir jų redaktorius pasakė, kad jie apeinančiai prieina prie valdžios ir neteisingai skundžia didėlias grupes svetima kalba leidžiamų laikraščių kurie yra ištikimi Kanadai.

Profesorius kalbėjo apie ištikimumą Europos elementų Kanadoje, kad komunistai pasiverčia ištikimais, bet tas ištikimumas pasirodo jų leidžiamuose laikraščiuose tuose nuodinguose grybuose, musmiriuose, kuriuose po gražiu lukštu - slepiasi nuodai.

Jis išvardino šiuos laikraščius, kurių skaičiuje yra ir mū-

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

su penktakojų lietuvių tautos pardavikų ir graborių šlamštas vadinamas "Liaudies Balsas". Išvardinti laikraščiai ir jų redaktoriai yra šie: "Kronika Tygodniowa", red. A. Morski. Jis bendradarbiavo su prislegtu "Głos Pracy". Vęstnik (rusų), red. M. Yasny, buvusias redaktorius komunistų laikraščio: "Novosti". (Croatų), red. Ed. Yardash, buvęs sekretorius nelegalios Croatų partijos: "Ludova Zveste". (slovakų), "Nova vreme", (bulgarų) red. Steve Szokc, "Liaudies Balsas" (lietuvių), Red. J. Yla vadovaujantis lietuvių komunistams; "Ukrayinske Zhittia", red. S. Macievich ir Peter Krawchuk, buvęs internutas o vėliau paleistas iš stovyklos; "Canader Yiddische Vochenblatt" (žydų), red. Gershman, paleistas iš koncentracijos stovyklos.

Studijuojant tuos laikraščius Dr. Kirkconnell atidengė, kad jie visi gauna visas informacijas iš Maskvos Kominterno.

Prasidėjus šiam karui, Kanados komunistų partija buvo atsiskius prieš karą ir prieš Britanijos Imperializmą, iki ištėjimui į karą Rusijos. Bet su ypatingu liudijimu, kaip tie pakelose pavėžinimo prasytojai, kurie nori pasižazinct ir pasiekt pačios kelionės galą, o paskui primusti patį soferį, kad pasivogus jo automobilį.

Tai toki komunistų žygiai ir užsimojimai.

LIETUVOS PRIEŠAMS PATARIMAS

Draugučiai penktakojai!

Jūs kaipo pažangūs gyvūnai, apsišvieta ir kulturingi; tad kam jūs taip kankinatės? Juk jums yra auksinė proga pasiliiuosuoti iš tų "liaudies priešų"; juk turite savo prezidentą Padleckį su jo kabinetu... Nėtrukdant laiko, tuoj pasiųskite prasyką ponui Stalinui, kad jis pavelytų jums sukurti valstybę su Padleckiu ir jo saika priešakyje, ir pavadintų "Lietuvių Škūrininkų Respublika". Tą vardą man teko isgirsti iš rusų tautos žmogaus uzklausus pas jį kaip jis pavadintų tokius gyvūnus, kurie lietuviiais gimę, o rusams dirba. Jis man ilgai negalvojęs pasakė:

- Oni robotajut za dengi i nazivajutse Škūrinynki! Mi ih znaem. - Aš nusijuokiau ir sakau:

- Eto vierno. - nes žinau, kad jie savo kailį kelioms eilėms mainė. Tai va, draugučiai, jums škūrininkų vardas ir tinka. Jūs

Nepriklausoma Lietuva

patys žinot, patys žinot, kad jūs čia gyvendami Kanadoj ar Amerikoj, - jos duona maitinates ir kailius mainydami dirbat prazūtingą, komunistinį, revoliucijinį darbą tikrus lietuvius skundziate valdžiai, tersiat, ir manote, kad jums patikės! Ne vyručiai. Jūs esat kaip tos su raudonomis skiauturėmis papugos, kurios ką Maskva gieda - tą jūs pakartojat. Bet sunku jums itikinti pasaulį, kad jūs esat nekaltos avelės... Po kailiuku - vilkučiai... Žverys žmoguje. Lietuva jau gerai žino kas yra bolševikai. Mes jums nei už centą netikim. Jūs pirmi melagiai, apgavikai, mulkintojai ir centų kolektoriai.

Mes tikri Lietuvos sūnūs dirbam dėl savo tėvynės laisvės, nepriklausomybės ir demokratiškos gerovės. O jūs už sukolektuotus centus - kalate komunistiškos vergijos grandinius. Ir mes nenorim kad jūs savo grandinius užnertut Lietuvai ir lietuviams! Mes nenorim, kad mus valdytų rusas su savo skūrininkais, nei vokiečiai su savo memerlandistais. Lietuviai per 22 laisvo valdymosi metus, įrodė pasauliui, kad jie moka patys tvarkyti valstybę, kelti jos kultūrą, mokslą ir ekonomiją.

Tai mano asmeniškios pastabos, ir be abejonės jums teks prieš jas pasiraityti, negi kepamas angis tylės?

JAUNOJI LIETUVA

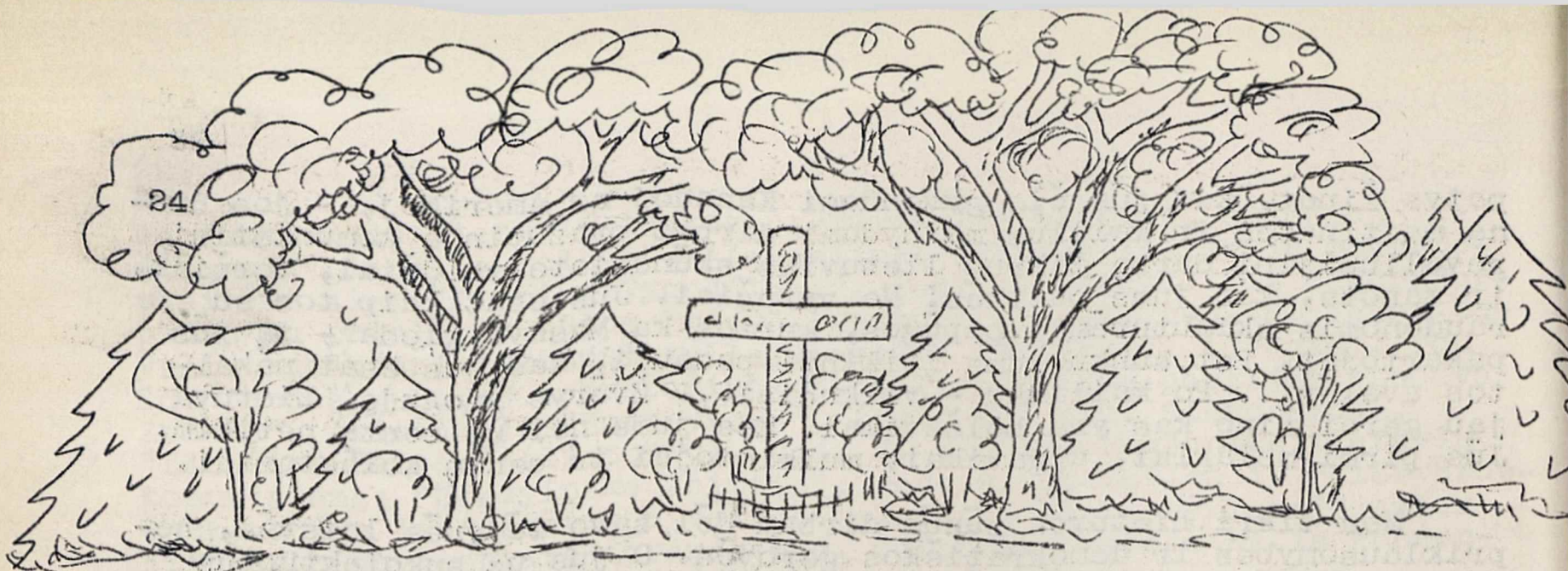
Ei! jūs ten iš kelio!
Jaunoji Lietuva zygiuoja.
Tvirtai suspaustos gretos žalios;
Ir vėliavos iškeltos plevėsuoja.

Jų akyse pasiryžimas!
Jie bus atsparus visiems vėjams!
Širdyse žaibuoja įtuzimas,
Tėvynės priesams, pavergejams.

Štai, gretos jų didėja,
Krūtines dar aukščiau iškyla,
Jau prie laisvės arteja,
Ne žodžiai, bet darbai prabyla.
V. Skirgaila.

* * *

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

AZULINIS KRYŽIUS

Miškas, kuris stūkso prie pačios dviejų upokšnių santakos, sniokscia ne taip, kaip kiti, bet tyliai, lyg bijodamas sudrumsti ramybę, kurios jis yra sklidinąs. Nepaprastai jis sniokscia ypač žiemą, kai visi keliai būna užversti sniegu ir kai vejās virtinėmis gena į siaurę pilkus debesis. Didžiules eglės, viena kitą pamastydamos šakomis, atrodo tada lyg gyvos, lyg kažko liūdincios moterys.

To miško pačiame pakrašty stūkso vienišas kryžius, jau pajuodęs nuo lietaus ir samanomis apaugęs. Kadaisė buvo prikaltas prie jo iš švino nulietas Kristus, bet vėnys seniai surūdijo ir kancios ženklas nukrito. Neliko ant kryžiaus jau ir parašo.

Bet žmonėms, kurie netoli nuo to miško gyvena, parašo nereikia. Jie ir taip žino, kuriuo tikslu buvo prieš keliolika metų čia pastatytas kryžius. Tėvai kada eina pro šalį, prataria kelis žodžius vaikams, kad ir jie žinotų kokios didelės esama motinos meilės.

Prieš tuos keliolika metų čia pat prie miško buvo didelis kaimas, kurio gale stūksojo Lauryno Juodžio sodyba. Kelis hektarus žemės dirbo pats Juodis, trisdesimts metų vyras, ir sena motina. Jie vertėsi vis dėlto neblogai, nors ir nematė didelio pertekliaus.

Bet atūžė karas. Dūmais nuėjo pusė kaimo. Neliko sveika nei Juodžių sodyba. Pagaliau užėjo vokiečiai. Pradėjo slinkti dienos, pilnos nerimo ir nežinojimo, ko reikia laukti. Vokiečiai sėlo, slėve viską, kas pasitaikė. Jie lanke kaimą dieną iš dienos, ir kartą pajuto žmonės, kad gali prisieiti gyvenimą baigti badu. Suskato tad kiekvienas slepti ką turedamas, taipgi įvairus, kad būtų nors duonos.

Tačiau atsirado kažkas, gal iš savųjų tarpo panoręs išiteikti

Nepriklausoma Lietuva

atėjūnams. Vieną dieną atidundėjo į kaimą pora žandary ir puolė tiesiai prie sleptuvių, reikalaudami vilkti aikšten paskutinį grūdą. Neaplenke ir Juodzio. Atejo vienas ir tiesiai pasakė, jog grūdai yra uzkasti prie kluojimo kertės.

Laurynas Juodis, gavęs kelis smūgius į nugarą, dantis sukanęs turejo atkasti sleptuvę. Sena motina tikėjosi išsprasyti dar nors saują duonai ir su asaromis palinko prie rankos. Tačiau vokiečiai nebuvo perprasomas. Pykčio iškreiptu veidu jis mostelėjo lazda ir kirto, kad moteris susmuko, net nespejusi aikteleiti.

Būna kartais momentų, kad žmogus nežino ką daro. Pamatęs suknubusią savo motiną, nieko nepagalvojo ir Laurynas. Tik išsitiesė ir drožė vokiečiui į veidą. Paskui pakėlė motiną, nunešė į trobą ir pradėjo stengtis ją atgaivinti.

Nerami buvo ta diena, nors vokiečiai išdūmė, medžioklę pertraukė. Ypač nerimo Juodienė. Ji verkė ir nuolat kartojo:

- Nereikėjo tau jį liesti, Laurynai.

Bet Laurynas mažai apie tai galvojo. Tik kitą rytą, kai kaimyno vaikas atbėgo ir pasakė, jog atėjo vokiečių būrys, jis suprato kas laukia. Netardamas nei žodžio, jis žvilgtelėjo į motiną, kuri išblýskusi stovejo prie krosnies. Valandėlį abejojo. Bet tuoj nusprendė.

- Tegu sau joja.

Vis dėlto motiną jį perkalbėjo. Ji sakė, kad vokiečiai nedovanos, kad išmus, mus, kankins, susaudys. O ką tada ji darys? Liepė bėgti į mišką, kol dar laikas, ir sleptis, kad nesurastų net su šunimis.

Laurynas paklausė jos. Dideliais žingsniais perbėgo kalvos šlaitą ir dingo eglų tankumyne. Būrys vokiečių apsuptas namus, rado motiną vieną, ramią, lyg nieko nebūtų atsitikę. Rustus, tarytum žmogžudžio atėję suimti, keli jų išiveržė su paruoštais šauti ginklais į vidų saukdami:

- Kur tas tavo sūnus?

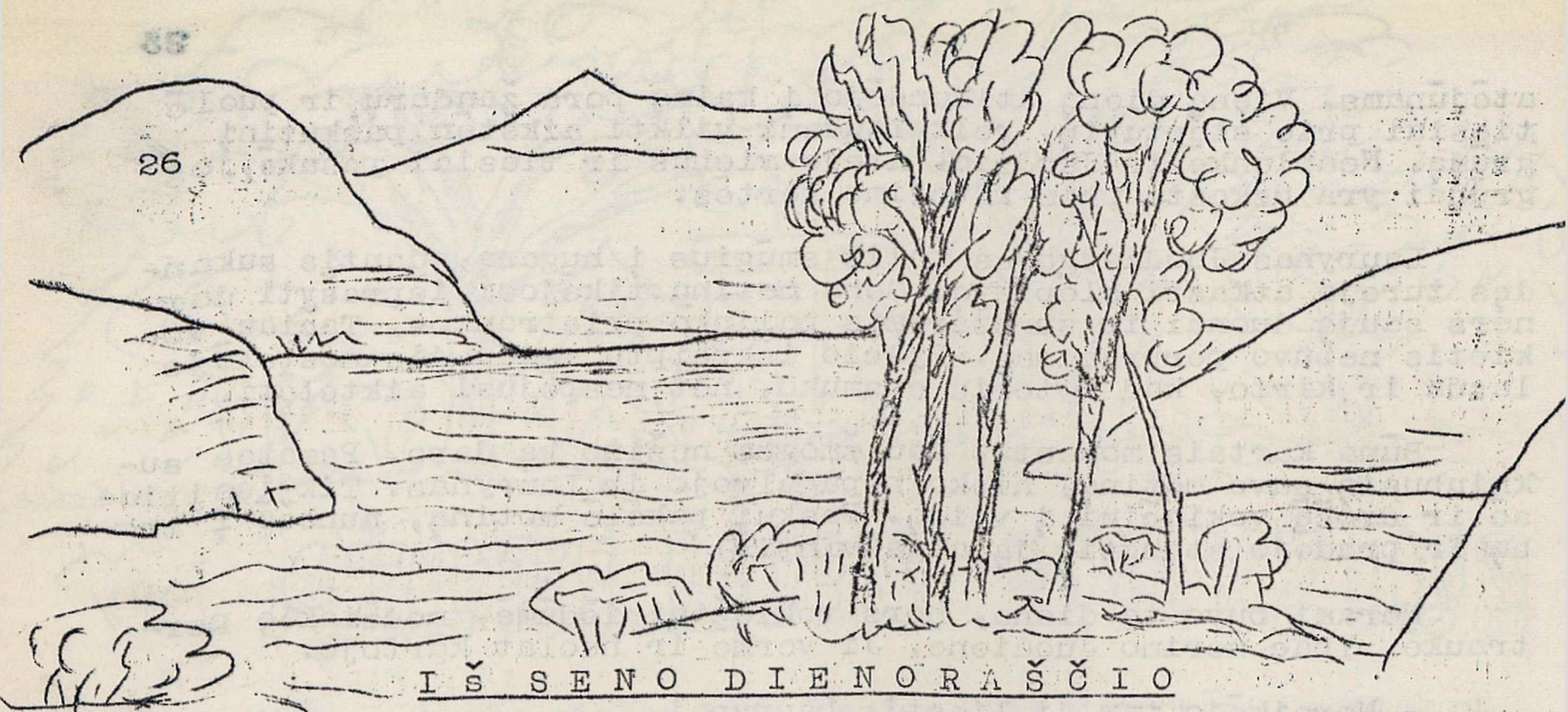
Moteris pažiūrėjo į juos, lyg nesuprasdama, ir atsakė, tarytum būtųėjusi kalba visai paprastu reikalu:

- Jis išėjo.

- O kur? - ji truktelėjo pečiais ir susiėmė rankas, drąsiai žiūrėdama išiverželiams į akis. Atrodė, kad negąsdina jos nei žiaurūs veidai, nei ištiesti į ją šautuvai.

- Šuo turi būt namuose, - manė vokiečiai ir vienas paskui kitą pradėjo griosti trobas. Jie išbadė durtuvais visas palepes ir išziūrino visus kampus. Tačiau veltui. - Nieko nėra skambejo jų pastabos.

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

I Š S E N O D I E N O R A Š Č I O

Elegijus Uosis

Tikėjausi nuo viršininko gauti pagyrimą, be maž ką tik negavau papeikimą; kad iš kalno viską žinojęs ir ne pasiemiau kita policininką.

Už savaitės buvo teismas. Teisėjas pripažino Samsono kontrabandą ir rado jį kaltu, taipgi paskyrė pabaudos bausmę - užsimokėti 500 litų.

Gūžliui, ir jo dviems sūnams - po dvi paras daboklės. Vėliau, kada tik sutikdavau mieste Samsoną, jis istolo prieš mane nušimdavo kepurę, ir sakydavo: "Tu baisus žmogau! Norejai mane nusauti?"

* * *

Keletai dienų praėjus, turėjau eiti pas viršininką su raportu. Kad išvengus nesusitikti su Karute - nejau pro jos namus, bet pasukau siauru takeliu pro upę. Eidamas turėjau omeny, jeigu ją susitikčiau - ji juoksis iš manęs, kad negalejau sulaikyti Samsoną, ir jis pabėgo. Ot, manau sau sakys: "netikęs lepsys". Širdi graužė nusiminimas. Maniau sau, merginoš myli vyrus drąsius, karingus, griežtus. O aš pasirodžiau prieš ją visai nekaringas, trūko drąsos.

Eidamas takeliu atsiminiau, kad ten paupy Sinkovičių daržovės pasodintos, tad kad ir nenorėdamas - galiu kartais susitikti Karutę! Sustojau, apsimąsciau: maniau grįsti atgal, bet gal šiuo momentu jos ten darzuose nebus?... Nutariau eiti; vistiek vieną kartą anksčiau ar vėliau reiks ją susitikti, ir prieš ją raudoti.

nuoti iš gėdos. Atėjęs arčiau, pamačiau, kad Sinkevičių šeima kopūstus kerta ir Karutę sykiu. Bet, laimė, kad toliau nuo takelio! Stengiausi greitinti žingsnius ir praeiti kad manęs nepastebėtų, ir kad nereikėtų susitikti.

Bet kur tau! Karutė ranka moja ir šaukia sustoti. Sustojau. Širdis plaka. Na dabar, gausiu pipirų – galvoju sau. Bet ji mane pasitiko su ramia ir rimta išvaizda; paėmė mano ranką, paspaudė, ir sako:

– Aš labai užjaučiu Jūsų nepasisekimą, bet sykiu užgiriu Jūsų drąsą ir pasiryžimą kovoje su kontrabandistais.

Karutė toliau tęsė: – Žinai ką, kad dėl tavęs mano tėveliai susipyko tarp savęs. Mano mamytė paskaitė tamstą labai žiauriu, ir negailestingu... ir net man sakė, kad daugiau neleis su Jumis draugauti.

– Tėvelis, tamstą iškėlė į padanges! Net prieš visą šeimyną! Sakė, kad šitas policininkas tikrai eina savo pareigas. Kad tokių vyrų Lietuvai seniai reikėjo šitam rajone. Sako būtų seniai apvalę tuos kontrabandistus, kurie per kiauras naktis miego neduoda lodydami sunis. Žinote, tėvelis sakė, kad tamstą Skuode susitikęs tikrai užfundys.

Aš norėdamas sužinoti kokios nuomonės laikėsi Karutė, nužemintu tonu užklausiau:

– Tai dabar jau turbūt man Sinkevičių durys uždarytos? Jūsų mamytė manęs nekencia!

Karutės kūnas suvirpėjo. Su atvirom akutėmis ir pakeltu balsu sako:

– Ar tu su manim ženysies?... Aš tave dar labiau pamylėjau po šio įvykio. Kelias naktis negalėjau užmigti... vis apie Jus svajojau...

Aš srovine jėga nutvėriau jos rankutes, ir norėjau arčiau ją priglausti, bet pastebėjau jos sesytės seka mūsų visus judesius, tad tik padėkavojaui jai už gerasirdiškumą ir užuojautą, ir susitarėm susitikti vakare...

Po to, dar keletą kartų teko susitikti Karutę, tai buvo mano linksmiausios ir laimingiausios gyvenimo valandos praleista su ja...

Už kiek laiko, mano numylėta Karutė susirgo, ir tapo nugabenta į ligoninę. Daug meilės žodelių pasikeitėm per laiskus... Vė-

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

liau dėl tarnybos labo... mane perkėlė į kitą rajoną, ir teko nutraukti ryšius su Karute.

Jos man gaila ir po šiai dienai! Ji buvo mano jaunystės pirmoji meilė. Jos gyvenimo likimas - man yra nežinomas iki šiam laikui.

Ach, likime! Koks tu negailestingas! Žiaurus dėl manęs... Kam tu leidai man ją pažinti, pamylėti ir vėl išplėsei... Tik per tavę aš negaliu kitą tokią sutikti, kur aš sukaupęs visas savo jėgas, sielą - paaukočiau tik dėl jos... Kad tinkancia sirdį sirdžiai surasciau, - bepaliovės lėndu, dauzausi po svetimas sielas, stengiuosi surasti kuri man tinkama, kuri tikrai myletų, suprastų, ir kad aš jai ta pacia dėkone galėčiau atiduoti savo gyvenimą ir išsiilgusią sirdį. Nėra laimės... Esu vienui vienas... Žmonės kalba: "pasenęs kavaličius". Galva pasipuošė snaigėmis, kūnas susilpnėjo, tik sieloje jaučiu naujus pasaulius ir amžinai jaunus!

Ir vis dar kovoju prieš save, kad nereikėtų priversti save pamylėti, arba gyventi su ta, prie kurios sielą netraukia.

Skaitau nelaimingiausią tą porą gyvenime, kuri susituokia prievartos būdu. Vedasi tik tam, kad kiti apsivedę gyvena.

* * *

NUIMKITE RETĖŽIUS

O, Nuimkite, retėžius nuo manųjų rankų...
Jie baisiai persunkūs ir prie sirdžiai prirakinti!
Ir traukia į kapą gyvą! tarp retėžių lanko ...
O siela ir sirdis norėtų dar geles skinti.

O, nuimkite retėžius... žūstu prerijose
Baisių troškulių, sukepus sirdis iš ilgesio!
Nežinau išejimo tragedijų vartuose -
Ateik... O, ateik! bent prieš mano saulės leidęsi.

* * *

Ilgėsysis ir nusivylimas, tai
dvi vilyčios, kurios mus sau
nužudo, kad kitiems gyventumėm.

Mes save teisiame sulig
savo savijautos, bet kiti mus
teisia sulig mūsų darbu.

Longfellow

* * *

* * *

TORONTO DIENOS

Veda GENYS

PAMINĖJIMAS 25 METŲ LIETUVOS NE- PRIKLAUSOMYBĖS.

1943 m. vasario 14 d. S.L.A. 236 Kuopa suruošė Lietuvos nepriklausomybės paminėjimo sukaktį.

Sis minėjimas buvo 3 val.p. p.p., kuri atlanke gražus burys lietuvių su sirdingumu.

Parengimo komisija kuri susideda iš E. Frenzeliūnės, V. Samulevičiaus, A. Kunučio, J. Mankaus ir A. Augučio; suruošė gražią programą.

Visų gerbiamas Konsulas buvo taip malonus ir su mumis sutiko minėjimą pagerbti. Programa susidedo iš daugelio įvairenybių, SLA nariai sudainavo keletą dainų, kurias priruošė tikras patriotas Liudas Pocius, už ką visa kuopa yra be galo dekinga. Malonios lietuvaiteš p.p. Onyte ir Maryte Pociūtės užpildė muzikale programos dalį. Jaunuolis Kubiliuk, taip pat smulkavo akomponuojant L. Pociui.

Z. Užemeckienė mums maloniai padainavo 3 gražias daineles. B. Indrelin skambino pijanų ir B. Indrelytė, J. Grubeviciūtė, J. Pauliūtė ir L. Bieliauskaite - soko 3 lietuviškus sokius, be to L. Bieliauskaite padeklamavo eileraštį.

Programą vedė A. Kuniutis,

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

rezoliuciją skaitė sekretorė SLA Kuopos. Kalbėjo J. Jokūbynas, A. Frenzėlis ir gerb. col. G.L.P. Grant-Suttie.

Rezoliucija buvo vienbalsiai priimta, kurią žemiau talpiname.

R E Z O L I U C I J A

Mes Toronto lietuviai, susirinkę, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 236 Kuopos iniciatyva 404 Bathurst Street salėje vasario 14 dieną 1943 metais paminėjimui ir pagerbimui 25 metų sukakties nuo Nepriklausomos Lietuvos paskelbimo; kuris įvyko Vilniuje, vasario 16 dieną 1918 metais, - nutarėme išreikšti mūsų troškimus sekamai:

KADANGI Lietuva per 22 metus nepriklausomo gyvenimo pilnai įrodė, kad ji gali savistoviai valdyties ir sparčiai augti - kilti kaip ekonominiai, taip ir socialiai; ir

KADANGI, Lietuva, kaip ir daug kitų nedidelių tautų pateko po nacių jūngų, ir be pagalbos demokratiškų didžiųjų tautų, negales iš po to jūngo išsiliuosuoti; ir

KADANGI, pavergta tauta, ne-

gali laisvai vystytis ir būti naudinga sau nei visam civilizuo- tam pasauliui; ir

KADANGI, vienintelė mažųjų tautų (jų tarpe ir Lietuvos) viltis Sąjūnytų Tautų laimėjimo;

TAI, mes lietuviai gyvenan- tieji demokratineje Kanadoje, pa- reiskiname, kad mes remame ir rem- sime visokiais galimais būdais, mūsų naujos tėvynės Kanados ir vi- sy Sąjūnytų Tautų kovą prieš asi- Dėdami visas viltis, kad priešą nugalejus, prie Taikos Tribunol, remiantis Atlanto Carteriu, bus teisingai atsizvelgta ir i Lietu- vos padėti ir pripazinta jai vi- siska nepriklausomybė.

Pirm. A. Frenzelis

Skr. S. Batkiene.

LIETUVOS SIDABRINIO JUBILIEJAUS
-MINEJIMAS 25 METŲ JOS NEPRIKLAUSO-
-MYBĖS PROGA.

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 25 metų minejimą pui- kiai paminėjo K.L. Tarybos To- ronto skyrius 20 d. vasario pa- rapijos salėje sujūngę bendras jėgas su Sv. Jono pašalpine drau- gija ir su vietine lietuvių pa- rapija.

Šis minejimas praėjo gra- žiai ir ispūdingai.

Aukų surinkta dėl Nepriklau- somos Lietuvos žurnalo \$57.00.

Programą vedė ir izanginę kalbą pasakė R. Hozas. Pradedant programa visi bendrai su publika sugiedojo Lietuvos Himną.

Po to buvo labai vykusiai perstatyta dviejų veiksmų veika- las: "Vytautas Kalejime".

Vaidino šie asmenys: J. Ba-

nylis, O. Kalinauskienė, B. Du- bauskienė, V. Jarašiūnaite, J. Grinskytė, P. Jarašiūnas, A. Au- gūtis, ir P. Kairys. Sufleriavo V. Banylis. Ispūdingas kalbas pasakė tai dighai pritaikintas Gen. Konsu- las G.L.P. Grant-Suttie, ir Kun. McGivney.

Po to, skambino solo pijanu p-lė Alvina Užemeckaite, smuika- vo solo p-lė M. Pociūtė. Solo dvi dainas sudainavo p-nia Zo- fija Užemeckienė ir akomponavo p-lė O. Pociūtė. Publika gausin- gai aplodismentavo, ir prašo pakartoti.

P. J. Grinskytė pasakė ei- les vasario 16, labai vykusiai.

Buvo labai vaizdžiai pastaty- tas gyvas paveikslas vaizduojan- tis pavergtą Lietuvą.

Gyvąjį paveikslą vaizdavo ga- bi ir scenoje patyrusi artiste Vanda Jarašiūnaite ir V. Bany- lis. Publikoje daug buvo matyt sluostant asaras. Užbaigiant su gyvuojų paveikslu, visi bendrai sugiedojo Lietuvos Himną. Gyva- jį paveikslą parengė V. Banylis ir O. Kalinauskienė. Po progra- mos buvo šokiai.

16 vasario paminėjimo komi- tetas, taria sirdingai aciū visiems artistams, kurie daug triūso padėjo. Taipgi didelis kreditas priklauso p-niai Kali- nauskienei ir V. J. Banyliams už prirengimą gyvojo paveiks- lo "Pavergtą Lietuvą". Taipgi aciū visiems darbininkams J. Kalinauskui kuris visuomet ir ši kartą prie biznio darbavosi. P-lei V. Dervinytei, ir E. Na- rusiui, kurie zenklelius prie durų svečiams segiojo. A. Jur- cai, kuris visą tvarką prižiū- rėjo salėje. Taipgi didelis aciū

Nepriklausoma Lietuva

priklaušo aukų rinkėjams salėje:
 mrs. Beinoriene, mrs. Dargienė,
 A. Augutis ir P. Kundrotas. Aciu
 ir kitiems, kurie prisidėjo prie
 šio pamėnėjimo. Taipgi gili padė-
 kų aukotojams ir visai publikai,
 už atsilankymą.

Čia paduodame aukavusių

sąrašą "Neprkl. Lietuvos"
 žurnalo naudai 16 vasario pamėnė-
 jime.

Kun. V. McGivney		\$1.00
G.L.P. Grant-Suttie	...	5.00
R. Hozas		5.00
Mrs. M. Pocius		5.00
Mrs. Mazeikiene		2.00
Mrs. S. Dervin		2.00
P-nai Kalinauskai		2.00
P. Kundrotas		2.00
F. Gikis		2.00
A. Margis		2.00
M. Užemeckis		2.00
A. Augutis		2.00
F. Karalinas		2.00
J. Banylis		1.50
Mrs. Matijosaitiene	...	1.00
A. Čirunas		1.00
S. Bardauskas		1.00
K. Bendzius		1.00
J. Grinskis		1.00
V. Šukys		1.00
A. Jurcas		1.00
J. Gritenas		1.00
Mrs. Skiūniliene		1.00
E. Narusis		1.00
J. Radvila		1.00
J. Beinoras		1.00
Mrs. M. Jarašiūnienė	...	0.50
Mrs. J. Šermukšniene	...	0.50
J. Maciulevicius		0.50
P. Lekšas		0.50
S. Balciunas		0.25
K. Dargis		0.25
Mrs. Baniulienė		0.25
Mrs. Kuprienė		0.25
Mrs. Mockelienė		0.25
Miss Pelekevičiūtė	...	0.10
Viso aukų		\$50.90

Smulkių pajamų \$3.18
 "N.L." prenumeratai 3.00
 Viso \$57.08

* * *

SVARBUS NUTARIMAS

K.L.T. skyriaus valdyba Toron-
 te 24 dieną turėjo savo susirin-
 kimą, kurs nutarė, kad is sureng-
 tų parengimų "Nevedusių vyrų" ba-
 liaus sausio 30 dienos pelnas
 ir 16 vasario pelnas ir aukos
 \$57.00, viso \$90.00, pasiųsti
 K.L.T. centrui į Montrealą nau-
 dui "Neprkliausomos Lietuvos"
 žurnalo. Pinigus įteikti valdy-
 ba įgaliojo Petrą Kairį, kuris
 vazlavo į Montrealą dalyvauti
 Lietuvos neprkliausomybės 25 me-
 tų pamėnėjime.

* * *

Baigiant tvarkyti "N.L." žurna-
 lo šią laidą, atėjo is Toronto
 \$1.00 auką "P. J. Jankausko,
 skiriamą šio žurnalo naudai.
 Širdingai aciu.

Redakcija.

* * *

PRAKALBOS

Sausio 24 dieną Toronto lie-
 tuvių CCF Kuopa surengė prakal-
 bas ukrainų salėje 404 Bathurst
 salėje.

Publikos atsilankė gana daug,
 kalbetojais buvo J.V. Stilsonas
 is Suv. Valstijų, G.M.A. Grube
 Toronto universiteto profesorius,
 ir B.E. Leavens generalis CCF se-
 kretorius.

* * *

ŠV. JONO KRIKŠTYTOJO LIETUVIŲ PARAPIJOS FINANSINIS REPORTAS.

1942 metais lietuvių parapijoj Toronte, klebonauja Kun. V. McGivney, kurs šią parapiją gražiai veda ir tvarko jau šėsi metais. Per pamokslus bažnyčioje dekoja parapijonams už bendradarbiavimą, kas per šėsis metus davė gerų vaisių parapijai.

Klebonas visuomet visus kviesdavo būti gerai katalikais ir lietuviais, šios salies ištikimais pilieciais, ypač šiais nelaimingo karo laikais.

Taipgi klebonas priminė, kad parapijos didieji darbai atlikti. Skolos už bažnyčią ir kleboniją išmokėta. Dabar tik lieka parapijonams melsties, Dievo prašyti taikos pasauly.

Cia paduodame apyskaitą:

IEIGOS:

Bingo	\$902.81
Bažnyčioje kolekta	720.65
Nuoma už kleboniją	490.00
Kalėdų	105.50
Velykų	63.00
Charity	51.00
Tikybos propagandai	19.75
Seminarijai	38.50
Balansas	250.69
Viso	\$2,441.90

IŠLAIDOS:

Smulkios išlaidos	\$ 80.00
Alga	500.00
Remontas	52.64
Misijos	100.00
Vyskupai	300.00
Elektra ir gasas	59.00
Bažnyčios dažymas	65.00
Aukstesnei mokyklai aukos	25.00
Charity	51.00

Propaganda tikybai	\$ 19.75
Apdrauda	120.00
Seminarijai	38.00
Kalėdų	105.00
Velykų	38.50
Angliai	128.74
Cathedraticum	76.80
Miesto taksai už kleboniją	233.38
Žvakės	172.90
Viso	\$2,191.21

IEIGOS	\$2,441.90
Išlaidos	2,191.21
LIKO BALANSE	\$00250.69

* * *

GRAŽUS PAVYZDYS.

Vasario 28 dieną lietuvių parapijos bažnyčioje prasidėjo misijos, kurios tęsiasi visą savaitę. Misijas laikė Kun. Gabrielius Jaskel iš Bostono.

* * *

VIEŠNIA IŠ SUDBURIO.

P-nia K. Razevičienė vieši pas J. O. Kalinauskus, teko girdėti, kad mano visai apsigyventi Toronte. K. Razevičienė yra O. Kalinauskienės sesuo.

* * *

PERKA NAMUS.

J.O. Kalinauskai, išigijo savo nuosavus namus gražiausioj Toronto miesto daly High Park distrikte.

Linkime pasisekimo!

* * *

Laimė yra ten, kur gludi saulėtas meilės gyvenimas.

Nepriklausoma Lietuva

"N.L." NAUDAI VAKARIENĖ.

Kanados Lietuvių Tarybos Toronto skyrius, nuolatosis puikiai darbuojasi vis ką nors suruosdami.

Ši kartą 30 dieną sausio, buvo surengę "Nevedę Vyrai" šaunią vakarienę, lietuvių parapijos svetainėje.

Publikos atsilankę gana gražius skaičius, kurie prie gražiai papuoštų stalų vaišinosi skaniais valgiais bei gėrymais.

Visi svečiai buvo geroje nuotaikoje ir linksmi praleido laiką.

Vakarienės metu, buvo ir kalbų. Vakaro vedėjas E. Narušis pakvietė kalbėti liet. parapijos kleboną Kun. McGivney, kuris ragino visus būti gerais lietuviais ir ištikimais Kanados pilieciais.

Šiai vakarienei surengti daug pasidarbavo šie asmenys nevedę vyrai: P. Kairys, V. Banylis, J. Banylis, A. Augutis, K. Bandzius, J. Staliulionis ir Elegijus Narušis.

Taipgi virtuvėj ir prie stalų gelbejo P-nia Banylienė, V. Jarašiūnaitė ir J. Grinskytė.

Didelis kreditas tenka šiems asmenims, nes jie visus valgius ne tik pagamino, bet dar ir aukomis prisidėjo: P-nia Banylienė, P. Kairys, A. Augutis, Bendzius, V. Banylis, J. Banylis, E. Jarašiūnienė ir Grinskiene.

K.L.T. skyriaus valdyba, taria širdingą aciu visiems rengėjams ir kitiems visiems, kurie prisidėjo prie šio rengimo.

Pelnas paskirtas dėl "Nepriklausoma Lietuva" žurnalo.

* * *

Tik vieningu žygiu, išeinama prie sviesesnio rytojaus.

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

SUSIŽIEDAVO.

Ne taip seniai susižiedavo Zuzana Grubevičiūtė su svetimtaučiu vaikinu. Zuzana Grubevičiūtė yra stambiausio biznieriaus Toronte dukterė.

* * *

LIGONIAI.

Mrs. Ona Evaškelienė gyvenanti 104 Grece Street, neseniai turėjo sunkią vidurių operaciją Šv. Mykolo ligoninėj. Operaciją pavyko gerai, linkime greitai susveikti. O.J. Evaškeliai yra Toronte gerai visiems žinomi kaip geri lietuvybės ir katalikybės remėjai.

* * *

Sunkiai serga mrs. Žižienė. Ligonė randasi savo namuose 19 Montrose Ave. Linkime greitai susveikti ir sustipreti.

* * *

Staiga netikėtai susirgo Jannina Kazlauskaitė vieništelė lietuvaite laikanti grožio salioną Toronte.

Paskutiniu laiku pradėjo nesisiausti gerai, ir patikrinus sveikatą pas daktarą, gavo patarimą išvykti į Maskoką Ont. Sanitoriją, kelėtai menesių pailsėti sustiprinimui sveikatos.

Linkime visi greitai Jums Janute, pasveikti.

* * *

Taipgi serga P. Lastauskas, ir A. Čirūnas. Siunčiame visiems ligoniams užuojautą ir linkėjimus greito susveikimo ir sustiprėjimo.

* * *

MOTERŲ KERTELĖ

Ši skyrių
veda
O. V-nė

Š E Š I O L I K T O J I

Elena Vasiliauskiene

Tu žuvai... Neplevėsuoja
Tavo laisvės vėliava...
Priešo parblokšta dejuoji,
Sutrempta ir vos gyva.

Neilgai, brangi tėvyne,
Laisvės šviesa išlaikoi.
Suzeldė tave, pamynė...
Tu skausmuose nutilai.

Šešiolikta Vasario
Tavo šventė amžina.
Šiemet ašarų tau marės,
Ir trispalvė - kruvina.

Mūsų lūkesčiai galingi
Gyvybės širdi tau skausme.
Būk kanti, drąsi, ryžtinga -
Kas vėgą lyg sapnė.

Mes sugrišim, o tėvyne,
Tavo žemėn, pas savus
Sūnauja šviesia gadyne,
Nešdami laisvės laikus.

KO IŠ MANĖS REIKALAUJA MANO NAMAI

Šis klausimas taip mums artimas ir aktualus, taip savas ir neatidėliojamas, kad mes esame priverstos kasdien, kas valanda su juom susidurti, juo susidomėti, susikaupti, ir įnešti bent dalelę į savo namus to, ko jie iš mūsų reikalauja.

Mūsų namai iš mūsų reikalauja tiek pat, kiek tautos iš savo pavaldinių, o gal net ir daugiau. Nes kokios šeimos, tokios ir tautos. Rodos, ką čia mano tokia maža šeimynėlė galėtų reikšti tautos kūnui? O vistiek ji reiškia. Tūkstančiai šeimų sudaro milijonines tautas. Ir kokie tose šeimose papročiai, kokios tradicijos, tuo visu kuo persisunkusios tautos. Todėl šeimos reikšmė, turi didelę svarbą, didelę reikšmę žemės skrituly. Ir kad šeima būtų sveika materialiai ir moraliai – mes privalome pirmučiausia pradėti nuo mažniekėlių. Ne kitus kritikuoję, ne į svetimas virtuves ar salionus įsiknisant, bet užklausti pačios savęs: "ko iš manęs reikalauja mano namai?"

Mano namai iš manęs reikalauja gal ir daugiau, negu aš galiu sugebėti jiems duoti. Bet, tuo reikalavimu sudaro man malonumo, nes jie stato mane saule, šviesa, dvasiniu poilsiu, žodžiu; mane vainikuoja laureate to, ko aš net nejaučiu, nemoku pasistatyti. O kada aš nemoku savęs pasistatyti pilnoj šeimos aukštumoj, mano sąvieji nuo manęs tolsta... Vaikščioja pakampiais nusiminę... Ir aš esu kalta jų nusivylimu, nes atmetu brangias man uždėtas parciagas, o gal jų kartais pilnai ir nesuprantama? Gal ne savo pasaukime?...

Mūsų namai, mūsų vyrai ir vaikai, iš mūsų labiausia reikalauja, kad mes mylėtume savo namus, savo vaikus, vyrą ir virtuvę. Deja, mes ne visos tai mylime, ir dėl to šeimose kyla įvairių gincų ir nesusipratimų.

Namai iš mūsų reikalauja, kad moteris būtų nenuilstas namų sargas, šeimos židinio kruopščios ir uolios darbininkė. Kad moters smulkios rankelės surinktų ir dūlkes, ir sutaupytytų grąsius.

Namai iš mūsų reikalauja ne tik sušveisti indus, iškūrenti krosnis, išplauti išvaksuoti grindis, pasiūti, išskalbti, suadyti, sulopyti, bet ir inesti savo dvasios, kokią pasirinko mūsų vyras; o be abejonės jūs dvasia jam patiko, kad jis ją par-kvietė į savo gyvenimo karaliją, ir leidžia jums tvarkyti jo šeimos takus... Ne tokius, kokius nori parkviestoji, bet tokius, kokius nori jūs namų viespats. - vyras.

Čia moteris susiduria su vienu giliu tarpekliu, kad ji iš prigimties linkus mylėti - vyras valdyti. Antra, ji myli gražintis dirbtinomis priemonėmis - vyrai, nors ir ne visi - myli natūralumą. Dėl to ne vienoj šeimoj kyla pragaras ne už duoną, bet už pudrą. Ne už meilę, bet už neistikimumą.

Vyrų nuomonę daugiau palaiko ir tautos ir valdžios. Nes beveik visur dominuoja vyrai. Nors vyrai moterį idealizuoja, bet pakinko į vadžias ir neleidžia pertoli nueiti, peraukštai iškilti. Kada kino artistė Marlene Dietrich užsimovė vyriškas kelnes, ją pasekė tukstančiai mūsų sesių, bet ne tik šeimos neigė, bet ir valdžios susirūpino dėl vyriškų kelnų, pastatė policiją gatvej, kad areštuotų visas kelnuotąsias.

Kada moteris nusidažė, nusilakavo nagučius, - ją išbarė bažnyčios, pedagogai, auklėtojai.

Kada moteris atidarė pergilia dekolte - jai uždarė nekuriose šalyse šventyklų duris.

Ir dėl ko? Dėl to, kad mūsų dvasią norima išlaikyti idealu. O mat "idealui" - nereikia kelnų, dažų nei dekolčių. Tyra moters dvasia, neišvelkama į kaukes. Norima ją pastatyti aukščiau visko.

Mūsų namai iš mūsų reikalauja, kad mes kartais išsižadėtume gardesnio kašnelio, gražesnio drabužio, net mūsų sypsniai, mūsų žvilksniai yra mūsų vyrų kontroliuojami. Vyras siandien žiūri ne tik į gerą namų apliuobimą, bet ji turi būti diplomate politike, nes kitaip ji nesupras vyro kurs kasdien eina į naujus išradimus, į kultūrą ar į antikultūrą.

Nors visas namų židinys pavesta į moters rankas, bet vyro vadziose. Jeigu ji nepajėgia savo šeimos "renome" išlaikyti, vyras ją puola kaltindamas, kad ji buvo visų bėdų, visų nelaimių priežastis ir šaltinis.

Kad neįvyktų nemalonūs apkaltinimai, primetimai, mes privalome vyrams padėti. Moteris pastabesnė, jautresnė, apsiukresnė, ir šiais visais dvasiniais turtais besinaudodama - privalo dalintis su vyru kaip lygus su lygiu šeimų taikos reikalavimuose.

Moteris moka švelniau glausti, suraminti, paguosti, - vyras tik papildo viską savo įsakymu.

Šiandien tie namai, kur moteris moka tik košę virti, toli gražu neatatinka šių dienų namų reikalavimui. Tas pats vyras, gavęs savo maisto porciją, jauč nuobodulį, kurtumą, tūstumą, jei moteris neįnes savo moterisko "As". Jei moteris nemokės su vyru papolitiukuoti, pasekti diplomatų žygius; pafilosofuoti, pasiginčyti... Sveikas gincas - naudingas. Jis pratina atmušti svetimas kenksmingas nuomones, nuo ko mes moterys retai kada apsiginam. Namai yra mūsų geriausias universitetas. Čia pats esi - profesorius ir mokiny.

Namai reikalauja, kad moteris šale namų ruošos, šale puodų ir košelių, praktikuotų koki nors dvasinį gražų nusiteikimą. Reik mokėti siek tiek skambinti: pijanu, kanklems, gitara, citra, arfa, ar tam panašiai. Reik mokėti siek tiek paniūniuoti, padėklamuoti, ar paprastai zaidimėliais užpildyti tuščias valandas. Džiaugsmas, linksmumas šeimoje reikalingas - jis pavaduoja vaistus.

Šeimų taikos reikalavimui reikia pasiaukojimo. Be pasiaukojimo - šeima nėra pilnoj savo aukštumoj. Kaip nutrukęs viena kanklių styga neišduoda pilnos kūrinio tonacijos, taip ir šeimoj, jei sutartinai nevibruos žmonos ir vyro sutarimas - nebus šeima tuo, kuo ji privalėtų būti.

Kas gali sutarimo išmokyti jei ne meilė?! Bet ką tos šeimos gali daryti, kurios susituoke ne iš meilės, bet įvairiais išskaičiavimais ar gal priversti? Gal perjauni tuokėsi viens kito gerai nepazinę, nesupratę. Gal tėvai priverstę? Turtai suviliojo? Ach, kiek tokių nelaimingų šeimų! Kiek kenciančių, pasiaukojusių. Didieji ir mažieji karai, oriniai ir vidiniai, - nėra tiek suriję aukų, kiek surijo netikusios vedybos. Netikusiose vedybose nušlyvylę milijonai. Varguolių ir turtingųjų luome. Bet čia yra misinys: kilniaširdžių, ir vejavaikių. Silpnos - ir geležinės valios. Vieni iš jų be laimės klajokliai, kiti nežymūs kankiniai. Kankiniai - be kūno žaizdų. Kaliniai - be kalėjimo. Vieni idealiskai pasiaukoję, savęs išsizadėję tyli, kencia ir gyvena - antri iesko išsiskyrimų, divorso ir net zudynių! Kaip vieniems, taip ir kitiems nelengva. Pasiaukoti, savęs išsizadėti, kilnu, gražu, dora ir idealiska, bet kiek tas kainuoja - žino tik tas, kuris tą visą pergyvena.

Divorsuose ir nerandama laimės. Tą gerai įrodė pripažinta Rusijos divorsacija. Dėl divorsų nukencia nieku nekalti vaikai, ir tautoms nėra sveika. O žudystės dėl netikusių vedybų, staciai beprotiškumas. Tai kur išeitis-nevienas paklaus

(bus daugiau)

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

NAŠLAITĖS SKUNDAS

Paulina Baltakytė

Ne tau suprast, laiminga, sese,
Kas yra našlaičių vargai.
Tau rūpi gėlę pynt į kasa -
Tau rūpi dainos ir sapnai.

Tau motinėle krovė kraitį,
Baltų drobelių skrynelės -
Ir tu svajoji "kanalaitį",
Kuris tave į pilį ves.

Mociute tau palaimins kelią,
Gyvenimui laimės linke.
Senas tėvelis paskirs dalį;
Jaunas brolelis palydės.

Be mociutės skaudu našlaitei,

Nėra nei linksmos atėitės...

Kaip pakirstai miško eglaitei;

Niekas nerodo karštos širdies.

Nėra mociutės laimint kelią,

Nėr kam palaiminti takus...

Nėra tėvelio skirti dalį -

Ir kas užjaus josios vargus.

Mociutės dukrai gėlės žydi,

Jai laimė šypsos visada.

Jai garbes niekas nepavydi -

Vargsei našlaitei - aimana.

* * *

GERAI ŠEIMININKĖMS ŽINOTI, KAD:

Žydinčios gėlės reikalauja
saulės; lapuoti augmenys geros
sviesos. Kad apeiti trukumą drėg-
numo ore, pakrėpykite gėlių lapukus
bent kartą per savaitę. Kada la-
pai bus svarūs, jie gėlės kvėpuoti.

li ant karto naudojate, at-
plaukite reikalingą skaičių
smotukų iš vidurio pyrago.
Tada sudėkite dvi likusias
dalis viena prie kitos, tru-
putį suspauskite ir pyragas
laikysis šviežias ilgiau.

* * *

Jeigu norite pyragą palai-
kyti šviežiu, kada tikrai mažą da-

"N-nos"

* * *

Nepriklausoma Lietuva

SVARBU KANADIETĖMS ŽINOTI

Uoli ir energinga "N.L." bendradarbė S T E L L A, paduoda labai idomias žinias "Naujienose", kurios mūsų Kanados moterims yra labai naudinga žinoti. Čia talpiname jos raštų ištraukas:

* * *

ISIGIJIMAS CUKRAUS VIRIMUI VAISIŲ. Kanada išleido biuletenius su nurodymais, kaip išigyti cukraus virimui uogų ir vaisių. Aš čia Jums paduosiu vertimą. Aplikaciją užpildymui rasite naujose "Ration" knygutėse.

VERTIMAS:

"Nepildykite aplikacijos neperkaite šių patarimų. Visos moterys turi susiplanuoti dabar, kiek cukraus joms reikia virimui vaisių ir uogų ateinančią sezoną, nes reikalinga iš anksto žinoti, kiek cukraus reikės importuoti į Kanadą. Namų prezervai turės užimti svarbią rolę šiais karo laikais. Pageidaujama kiek galint daugiau virti greit gendą vaisiai ir uogos naudojimui maisto per žiemą. Jeigu pats neapsirūpinsi savimi, Ration administracija to negalės padaryti.

* * *

KAIP IŠSKAIČIUOTI KIEK CUKRAUS BUS REIKALINGA

- 1) Suskaityk, kiek bonkų ir indų sudėjimui turi.
- 2) Nusistatyk, kiek bonkų naudosį kenuoti vaisiams ir kiek uogų košėms (jams and jellies).
- 3) Išskaiciuok, kiek kvortų jūsų kenuotų vaisių bonkos yra, ir kiek kvortų vaisių uogų košių bonkose.
- 4) Užrašykite skaičių kvortų kenuotų vaisių apskaičiavimą ir košių ant aplikacijos knygutėje.
- 5) Padaugink skaičių kvortų kenuotų vaisių iš 1/2 svaro cukraus ir užsirašyk sau. Leidžiama pusė svaro cukraus ant kiekvieno svaro vaisių.
- 6) Padaugink skaičių kvortų vaisių košės iš 1 1/2 sv. cukraus, irgi užsirašyk sau. Leidžiama 3/4 sv. cukraus ant kiekvieno sv. vaisių ar uogų.

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

- 7) Sudėjus arba padauginę sumas gausite apskaičiavimą, kiek cukraus bus reikalinga, ir užrašyk skaitmenį aplikacijos blankon.
- 8) Užbaik aplikacijos formą įrašant nurodytose vietose savo vardą ir antrąją ir skaičių žmonių, kurie maitinsis tais prezervais.
- 9) Užrašyk knygutės numerį, kuris randasi ant viršelių.
- 10) Sudėk aplikacijas į konvertą ir siųsk artimiausiam Ration Board, ne vėliau balandžio 15 dienos (April 15).

* * *

P A S A R G A

Nepamiršk, kad melagingas būdas išgavimui cukraus, bus stro-
piai prižiūrimas ir baudziamas.

Bandykite daugiau prezervuoti vaisių šiam sezonui. Sutaupy-
site daugiau cukraus prezervuodami vaisius vietoj virimo košių,
be to, prezervuoti vaisiai užlaiko daugiau vitaminų.

Priklauso nuo kanadiečių moterų išnaudoti visą Kanados vaisių
perteklių šiuo karo metu. Pavelytas cukrus yra duodamas su pasiti-
kejimu, kad jį sunaudosite tik prezervams savo seimoms per ateinan-
čią žiemą."

Štai pasibaigė tas vertimas, bet ten yra priedas, kad bus da-
roma daug bonkų, kad būtų galima visas šeimas aprūpinti be skriau-
dos.

STELLA.

* * *

S K A N Ė S I A ISVIESTO ADRUTAI.

200 gramų sviesto sutrinti
į grietinę ir iplakti po vieną
6 kiaušinius, įpilti 200 gramų
smulkaus cukraus ir trinti, pi-
lant po truputį 400 gramų miltų
ir truputis citrinos žievelės.

Imti po truputį ant galo
peilio teslos, dėti į vidurį į-
kaitintos bletos, o kai iskeps,
kolai karšti - apvynioti ant ve-
lanelio.

PIRŠČIUKAI PRIE ARBATOS

Viens literis miltų, šaukš-
tas sviesto, 2 kiaušiniai, 2
šaukštai rugšties grietinės ir
puodžiukas cukraus išminkyti į
purią teslą, daryti mazi pirš-
čiukai, dėti į isteptas skardas,
patepti kiaušiniu ir statyti į
krosnį. * * *

Nepriklausoma Lietuva

MONTREALO DIENOS

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 25 METŲ SIDABRINIO JUBILIEJAUS MINEJIMAS.

Vasario 28 dieną ryte, oras prastas, pusto nei akių negalima pramerkti. Apie pirmą valandą, oras atsimaine. Saulutė nusvito, rodos kiekvieną lietuvių kviečia į Šv. Kazimiero parapijos svetainę minėti 16-tą Vasario suruostą Kanados Lietuvių Tarybos.

Svetainė papuošta trispalve vėliava, ant kurios buvo prisegta puikus sidabrinis kaspinas. Antrojo pusės scenos – Britanijos vėliava.

Žmonės skubėjo į parengimą kaip biteles pavasarį prie gelių. Kiekvienas norėjo išgirsti apie mūsų brangią Tėvynę Lietuvą.

Garbingas lietuvių visuomenės veikėjas KUN. N. PAKALNIS, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas, Liet. Gen. Konsulas G.L. P. GRANT-SUTTIE, skambėjo šių dviejų asmenybių vardai, ir prisirinko žmonių pilnutelė svetainė.

Ižanginę kalbą pasakė K.L.T. centro pirmininkas Antanas Navickas, dekodamas garbingiems svečiams, kad iš taip toli malonėjo atsilankyti ir mūsų prašymą iš-

pildyti. Taipgi tarė dėkingumo žodį visiems atsilankiusiems.

Šios svarbios dienos programos vedėjas buvo p-nas A. Jankauskas, kuris vedė programą labai idomiajai ir svelniai. Kiekvienam mokejo tinkamai maloniai padekoti ir pakviesti.

Šv. Kazimiero parapijos chorą vedamas varg. K. Žiziūno ir Vytauto klubo "Aido" chorą diriguojamas p. A. Morkio – sugiedojo Lietuvos Himną.

Kalbėjo gerb. klebonas Kun. J. Bobinas. Po to baznytinis choras sudainavo dvi dainas pritaikintas prie dienos iškilnių.

Toliau sekė kalba Liet. Gen. Konsulo G.L.P. Grant-Suttie, kuris pareiškė savo džiaugsmą dalyvavime Sidabrinio Jubiliejaus minejime, ir patarė, kaip geriau turime siekti, kad Didžioji Britanija ir Amerika laimėtų karą.

Pasirodė Vytauto klubo "Aido" choras, sudainavo gražias lietuviškas dainėles. P-lė Vaupsaite padainavo tautišką dainelę, jai pijanu akomponavo p-lė Jokubauskaitė. P-nios J. Ambraziūnė ir M. Danusevičiūnė (dueto) sutartinai ir puikiai palinksmino susirinkusius.

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

Pertraukos metu, buvo renkama aukos, kurias rinko uolūs ir darbuotojai P-nia Vizbarienė ir p. M. Vaiksnoras, P. Gudas ir p-lė Baltakytė. J. Kuprevičius ir S. Pundziuvienė.

Aukojo sekantys asmenys:

Kun. N. Pakalnis	\$5.00
Kun. J. Bobinas	5.00
Petras Kairys	3.00
Vak. Šeimininkės	2.50
S. Miskiniene	1.00
S. Saslauskas	1.00
F. Dubauskas	1.00
K. Bernotavičius	1.00
J. Barcinskas	1.00
A. Nomeikienė	1.00
J. Duncikas	1.00
J. Astrauskas	1.00
K. Kazukauskas	1.00
J. Gričius	1.00
M. Vaitkuvienė	1.00
P. Tamkevičius	1.00
P. Žiziūnas	1.00
M. Aukštaite	1.00
P. Aleksandravičius	1.00
Leo Gudas	1.00
M. Kilimonienė	1.00
K. Jakubkienė	1.00
M. Mickienė	1.00
M. Zemaitienė	1.00
V. Bobinas	1.00
J. Yla	1.00
Pr. Tamasauskienė	1.00
J. Gyvis	1.00
P. Norkeliūnienė	1.00
K.K. Jasučiai	1.00
V. Ragulis	1.00
J. Vasiliauskas	1.00
A. Navickas	1.00
A. Morkis	1.00
A. Jenkins	1.00
M. Vaiksnora	1.00
J. Silickas	1.00
J. Stravinskas	1.00
P. Vitas	1.00
P. Baguzis	1.00
K.S., N.D. K. Ambrozai ..	1.00

J. Leknickas	\$1.00
E. Vaupsienė	1.00
A. Navikevičius	1.00
P. Zabiela	1.00
D. Kadys	0.65
P. Baguzienė	0.50
J. Kadys	0.50
O.V. V. Bobelis	0.50
Vyt. Širvydas	0.50
A. Šaltenis	0.50
J. Kuprevičius	0.50
V. Skudas	0.50
A. Pundzius	0.50
Pr. Jasutis	0.50
A. Sakalas	0.50
S. Mozūraitis	0.50
M. Lukošius	0.50
K. Žiziūnas	0.50
V. Katiniūtė	0.50
P. Pakstienė	0.50
O. Kalinauskienė	0.50
O. Babilienė	0.50
K. Milienė	0.50
J. Kavaliauskas	0.50
M. Zemaitienė	0.50
J. Danisevičius	0.50
J. Paznokaitis	0.50
K. Bulvičius	0.50
p. Stankuvienė	0.50
M. Vilimienė	0.50
M. Juskevičienė	0.50
M. Arlauskaitė	0.50
P. Juskevičienė	0.50
P. Kardisuskas	0.50
J. Baltakis	0.50

Viso su smulkiais surinkta: \$80.46.

Uš tautiškus ženklelius prie durų surinkta \$22.80. Tuomi susidare bendros sumos virš simtas dolerių. Visiems aukotojams sirdingai aciū, o kurių pavardės praleistos arba klaidingai užrašytos - atleiskite.

Visą eilę aukotojų palydėjus - tenka grįžti prie besitęsiančios šventės programos,

Nepriklausoma Lietuva

kuria visi domėjosi ir atydžiai sekė.

Gilaus išpūdžio padarė Toronto K.L.T. skyriaus atstovas p. Kairys, kurs ne tik pasveikino nuo Toronto Tarybos skyriaus, bet ir įteikė siurpryzinę auką "Nepriklausomos Lietuvos" naudai sumoje \$90.00.

Aukos čekį priėmė centro pirmininkas, kurs padekojo visos K.L. Tarybos vardu, taipgi auka ir linkėjimai - salėj sukėlė gausius aploclismentus, nes tai buvo tikras siurpryzas, ko montrealiečiai visai nesitikėjo.

Ponas Urbonas iš Flin Flon, atsiuntė atminčiai K.L.T. centrui gražiai iškimstą peledą ant tam tikro pastovuko - rankų darbo. Taryba stengsis tą brangią dovaną užlaikyti puikiausiai, sirdingiausia ačiu.

Montrealiečiai taipgi neatsilieka: p.p. A.S. Pundziai ir dukrytė Aldutė, dovanojo Tarybai labai gražią, puikią trispalvę lietuvišką yeliavą, kurią pasiūy p. Kriauceliūnienė, o jietį ir ziedą suverti kotui - padirbo p. B. Kišielius. Ačiu tūkstantį kartų, už taip didelę ir gražią dovaną Pundzių seimai.

Centro pirmininkas A. Navickas, padekojo vardu visos Tarybos už visas dovanas: Torontui, Flin Flonui ir Montrealui.

Po to, mergaičių choras sudainavo malonių dainelių po vadovybe varg. K. Ziziuno.

Visiems laukiant, pasirodo scenoje gerbiamas Kun. N. Pakalnis, kurio žmonės laukė su didžiau-

siu nekantrumu, kad išgirdus svečio kalbą.

Gerbiamas kalbėtojas nušvietė mūsų tėvynės kančias. Pirmine, kad amerikiečiai labai įvertina K.L.T. leidžiamą žurnalą "Nepriklausomą Lietuvą".

Po gerb. svečio kalbai, p. Vyty. Širvydas perskaitė lietuvišką rezoliuciją, kuri buvo vienbalsiai priimta, ir nutarta pasiųsti visoms Sujungtų Tautų vyriausyboms.

Programą baigėsi su Lietuvos ir Didžiosios Britanijos Himnais.

M I R T A.

* * *

16 VASARIO MINĖJIME BUVO SU-
RENGTA VAKARIENĖ.

Šių metų vasario 28 dieną lietuvių parapijos svetainėj, K.L.Taryba, po minėjimui Lietuvos 25 metų Sidabrinio Jubilėjaus prakalbų, suruose puikią vakarienę.

Apie pačią programą, aš nerasyčiau, nes manau jau bus kam aprasyti. Aš rasysiu tik apie vakarienę, kuri įvyko po šventės kalbų ir visų pamarginimų.

Apie šestą valandą vakaro, po gražių ir turiningų kalbų, prasidėjo vakarienė; kurią mūsų geros šeimininkės ruošė jau nuo pat ryto: virė desras, o gal ir kepė, nes buvo skanios, ko mums ir reikia.

Pradėjus užkandžiauti, ir vėl pradėjo kalbėtojų atsirast. Daug

buvo kalbėtojų, ir kad juos visus išvardinti - imtų daug vietos. Tad, vienu pasakymu, kalbėtojai pasake įvairių ir naudingų bei gražių kalbų, kurios visiems patiko.

Paskutini žodį tarė tai gerb. svečias Kun. N. Pakalnis, kuris parodė nusistebėjimą dėl publikos rimto užsilaikymo laike prakalbų.

Programą vedė labai sklandžiai ir harmoningai - Amalgametų Unijos atstovas, p. Jankauskas.

Už vakarienes surengimą, tenka sakyti didelis ačiū dėl sekančių darbininkių bei darbininkų:

Z. Vilimienėi ir J. Zabielienei už skanių desertų virimą. Be to, Z. Vilimienė paaukojo skanių ragintų kopūstų, ir tris tortus. O p. Vaupsienė, skanias ausukas aukojo.

Kitais valgiais rūpinosi p.M. Leknickienė, M. Duncikienė, p. Skudienė, ir p. Matulienė.

Prie stalų gelbėjo: R. Guzeviciute, Paulina Baltakytė, M. Kilimonienė, p. Pakstienė, p. Vaupsienė, ir p. Lukosienė. Taipgi ir aukščiau suminėtose seimininkės.

Dėl vakarienes daug darbavosi ir vyrai. Tai p. Skūda, J. Leknickas, J. Duncikas, p. Lukosius, A. Pundzius, K. Radzevicius, J. Kuprevicius, Leonas Gudas, ir M. Vaikšnora. P.J. Kilimonis, viską suvežė iš Ville La Salle į parapijos svetainę su savo nuosavu automobilium.

A. Matulis pagelbėjo gauti minkštą gerymą, o p. Placenis atvežė.

Visoms, ir visiems ką nors aukavusiems dėl šios vakarienes, daug, daug ačiū.

Ačiū visiems darbuotojams, ir ačiū atsilankiusiems. Taipgi, gili padėka priklauso "Aidų" choro nariams, kurie užkandžiaudami ir dainuoti nepamiršo.

Širdingai atsiprašau, jei per klaidą ko nors nepaminėjau, ar gal ką ne taip aprašiau.

Jūsų,

P. B.

* * *

"KATRIUTĖS GINTARAI" LABAI PUIKIAI SUVAIDINTA.

14 dieną kovo, Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, buvo pastatyta nepaprastas veikalas: "Katriutės Gintarai".

Pazymėtina, kad šis veikalas buvo statoma per du sekmadieniu tai yra 7 ir 14, ir vis tik per abu sekmadieniu turėjo progos montrealiečiai pasigrozėti vienu iš retai paruosiamų tokių veikalių.

Per abu vaidinimu, publikos buvo vidutiniškai, bet galėjo būti ir daugiau, nes veikalas priruostas gabios režisores ir meno mylėtojos p-lės Helenos Bandžiutės, kuri pati būdama žavi artiste, pajėgia meną ilieiti ir kituose, kas tikrai pasirodė "Katriutės Gintaruose".

Jau iš pat pasirodymo ponios Julijos Bashow kuri vaidino Katriutės rolę, užimponavo publiką visa žavia laikysena bei gestais. Veikale dvelkė sveika Lietuvos

Nepriklausoma Lietuva

kaimo dvasia, kuri radijavo iš tyros artojo sielos, atkakliu tauraus ūkininko tipu, nepalaužiamu, teisingu, ginančiu gerą vardą, ir pagaliau prisitaikančiu prie naujos eros gyvenimo.

Kazimieras Ambrasas ir Edvardas Bobinas, tarytum išrauti iš Lietuvos kaimo, ir čia tik pasisvaisto prieš žiūrovo akis. Taip ir siūlosi: "Imk, broli arklą, knygą ir lyrą - vėliau rasi..." Mintis persikelia toli... už jūrų... Gal nevienas tokių taurių Lietuvos sūnų priremtas sautuvų, ar išguitas iš savo mielų derlingų sodybų.

O, koks mergaičių nekaltas naiivumas... bet ir protavimas: cigonei buriant, ji remiasi religijos atspara, ir pati apsigina nuo suvedžiojimo. Nors myli mielą asmenį, bet save nugali artimo gerui.

Antanas Sakalas ir Vincas Bobelis, tikri naujos kartos Lietuvos kaimo atstovai. Jų gestai, jų visi judesiai ir kalbos skambumas, gyvai įtikina, kad lietuviai ne tik turty graibstosi, bet tyros sielos iesko, ją radę grožisi, myli ir siekia.

Graziai vaidino M. Žinaitytė ponia Mitchell auklėtojos rolę. Tai atrodo tikrai sena bajore, kuri priglaidus našlaitę ją višame užtare ir dar už vyro išleidus - "nuskyrė dalį".

Puikiai, tiesiog Holivudiškai atliko savo rolę p-lė Ona Bobinaite. Graziai vaidino Alicė Kuntaciūtė, Elzbieta Bobinaite, Priscilda Rugieniūtė, Viktorija Varnaiciūtė ir kiti artistai.

Graziausia veikalo dalis buvo - vestuvės. Čia vainikais apsuktas ilgas stalas, už kurio sėdėjo visi artistai - Katriutės vestuvių dalyviai, dainavo, links-

minosi, taip gražiai, kad net salėje visa publika persiėmė lietuviškų vestuvių nuotaika, ir moterys kuzdejošė:

- As rodos visa prisimenu... taip ir mano vestuvėse buvo... Ak, kad tik toks gražus būtų gyvenimas...

Žodžiu, veikalas "Katriutės Gintarai" - puikus, ir puikiai suvaidinta.

Garbė visiems artistams uoliai atlikusiems savo roles, bet didžiausias kreditas priklauso režisorei Helenai Bandžiūtei, už tiek idėto triūso ir atydumo, kad tikrai buvo kuom pasigrozėti ir prisiminti gyvą Lietuvos kaimiečių moraliai sveiką gyvenimą.

Programoje buvo ir dainų. Duetus dainavo p. Bobelis ir Vaišvilą, paskui - p. Bandžius ir Vaišvilą. Gražiai ir jumoristiskai šie duetistai palinksmo publiką.

Graziai sudainavo mažamečių mergaičių chorą diriguojamas Kazimiero Žiziūno. Bet už vis gražiausią ir zaviausią skambėjimą K. Žiziūno kompozicija, kur visam chorui dainuojant lyg netyčia išklydo serafiniškai zavyus atskiras motyvas p-lės Helenos Bandžiutės balsas, ir plasnojantis tyru ilgesiu, nebaigtais siekimais.

Vakaras pradėta ir baigta Lietuvos ir Britanijos Himnais.

Be meniskų dalykų, siame parengime tapo išplatinta Kun. Prunskio knygeles keliasdesits egzempliorių, kurių pelną autorius yra paskyręs "Nepriklausomos Lietuvos" žurnalo naudai.

Laukiame daugiau tokių vakarų, ir tokios, arba tam panašios literatūros paplatinimo.

Ten buvęs Svečias.

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

K.L.T. MOTERŲ SEKCIJOS SEKMIN- GA ARBATĖLĖ.

Šių metų kovo mėn. 14 dieną, p. E. Vaupsienė savo namuose surengė arbatėlę Kanados Liet. Tarybos Moterų Sekcijos naudai.

Moterų atsilanke apie trisdešimtis. Tai gana didelis skaičius, ką stuboje galima sutalpinti.

P. Vaupsienė labai skaniais pyragaičiais, o ypatingai ausytėmis ką p. Vaupsienė geriausiai išverda - visas dalyves puikiai pavaisino ir dėl šios sueigos pavairinimo paaukavo penkias indų dovanas.

Po arbatėlės moterys sulošė "Bingo". Pirmą ir trečią dovaną, išlošė pati p. Vaupsienė. Antrą dovaną, išlošė mūsų Sekcijos pirmininkė p. Juskevičienė. Ketvirtą dovaną išlošė p. Vilimienė, ir penktą p. Rugenienė.

Jaunoji M. Vaupsienė irgi neatšiliko nuo mamytės. Ji paaukavo staltiesę, kuri buvo išleista loterijos keliu. Šią dovaną išlošė irgi mūsų Sekcijos pirmininkė p. P. Juskevičienė.

P. Vaupsienės surengta arbatėlė Moterų Sekcijai davė pelno 18 dol. 55 centus.

Visos moterys dalyvavusios šioje arbatėlėje, reiškiamė širdingiausią padėką p. Vaupsų šeimai už tokį garbingą ir naudingą darbą.

Šioje arbatėlėje buvo nutarta šaukti visuotiną Moterų Sekcijos susirinkimą D. Vytauto klube, tad visas moteris prašome dalyvauti ir išgirsti ką K.L.T. Moterų Sekcija nuveikė per praėjusius metus. Tada pačios isitikinsite, kokius labdarinius darbus mūsų moterys yra nuveikusios. Kviečiame visas gerasirdes moteris prisidėti prie šio taip kilnaus ir labdaringo darbo.

K.L.T. Sekcijos narė -
M. L.

* * *

KATALIKŲ FEDERACIJOS VAJUS

Kovo mėn. 29 dieną, prasidėdama Katalikų Federacijos vėjus, kurs tęsis iki 8 dienos balandžio mėnesio.

Ši meta kaip ir visuomet, yra paskirta lietuviams kvota per Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią, kurią Montrealo lietuviai gražiai dar ir su kaupu išpildo.

Tikimasi, kad neatsilikis ir šio meto pastangos. Juk žmonės jaučia ir supranta artimo kančias, badavimą, skurdą ir vargą, kuo Federacija susirūpinusi dirba, kad nelaimėj ir skurde atsidūrusiems - būtų ištiesta desinė.

Siame darbe gailestingumo, gali daug padėti moterys. Todėl yra labai prasomos visos moterys ypatingai katalikės, susirūpinti savo parapijos paskirtu vajumi, ir pasiėmus blankas iš vietos klebono, parinkti aukų.

Kiekviena aukota ir surinkta auka, suselgs nevieną naslę su pulku vaikelių, nevieną naslaitį vargstantį be globos, nevieną apleistą senelį ar užmirstą ligonį.

Tad, į darbą, į labdarybės ir gailestingumo darbą. Laukiame visų...

Vajaus Komitetas.

* * *

REMONTUOJAMA ŠV. KAZIMIERO LIET. PARAPIJOS BAZNYČIA.

Artėjant pavasariui, vietinės parapijos klebonas Kun. J. Bobinas ir bažnyčios Komitetas, susirūpino bažnyčios ištaisymu ir pagražinimu. Dabar išdekoruota visoj bažnyčioj vaiksciojimui lentos, visur taisoma, ir neužilgo bus puikiai išdazyta visas bažnyčios vidus.

Stebėtojas.

* * *

Nepriklausoma Lietuva

KLAIPĖDOS UŽGROBIMO MINĖJIMAS

Kanados Lietuvių Taryba, visu stropumu ruošiasi paminėti 4 metų sukaktį Klaipėdos atplėšimo.

Klaipėda ir Čekoslovakija, buvo pirmosio karo aukos, ką istorija amžiais minės. Todeli šį Klaipėdos atplėšimo minėjimą, privalo atvykti kiekvienas lietuvis be pažiūrų skirtumo, nes čia bendra Lietuvos žaizda, kuo mes visi lietuviai susirūpinę.

Apie šį minėjimą, bus vėliau pranešta skelbimų lapeliais ir spaudoje, ir sulaukus minėjimo dienos, lai nelieka nei vienas lietuvis neatsilankęs. Išeikime visi su protestu prieš Hitlerio amžino Lietuvos prieso agresiją, ir ginčime savo Tėvynės žemes kiekvieną pedą, kuri mums teisėtai priklauso.

Paminėjimas bus gana idomus, nes yra pakviesti geriausi kalbėtojai, taipgi bus paruošta tinkama ir meno programa.

Lauksime visų.

Rengimo Komitetas.

* * *

NAUJI PILIEČIAI.

Netaip seniai atėjo į šį pasaulį p. Vitlipaicio dukrelė, kuri tapo pakrikštyta Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje trimi vardais: Marija, Juzefa, Alis.

P. Juozas Vitlipaitis, yra geras lietuvis ir "Nepriklausomos Lietuvos" skaitytojas ir rėmėjas, todėl tikimasi, kad ir dukrelę išauklės geroj lietuviškoj dvasioj.

p. Vitlipaiciui ir jo žmonelei, o labiausia naujagimėi - linkime gyvenime laimės ir visapusio pasisekimo.

Kaimynas.

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

STANKEVIČIUS APLANKE GARNYS

Pavasariui besiaartinant, aplanke p. Stankevičių seimą garnys, palikdamas jiems svoką ir gražų sunelį.

Sunelis ir motina sveiki ir pradeda sypsotis su pavasariu. O p. Antanas Stankevičius gerisi naujų seimos nariu, kurį pakrikštijo dviem vardais: Antanas ir Jonas.

Antanas Stankevičius ir jo gyvenimo drauge yra geri ir pavyzdingi lietuviai, taipgi geri lietuviybės rėmėjai, tad tikimasi, kad ir Antanuks-Jonuks, paseks tėvelių takais.

Jūsų Draugas.

* * *

M I R Ė.

14 dieną kovo mėn., mirė savo namuose A.A. Veronika Kaleninkienė.

Paliko giliame nuliūdime gimines, ir savo motiną Penkauskienę, kurią giliai išskaudino dukters mirtis.

A.A. Veronika, tapo palaidota 17 dieną kovo, Šv. Kazimiero bažnyčios iškilmingu patarnavimu, ir išlydėta į amžino poilsio vietą Montrealo kalno kapinyną.

Tebūna jai lengva žemele!

* * *

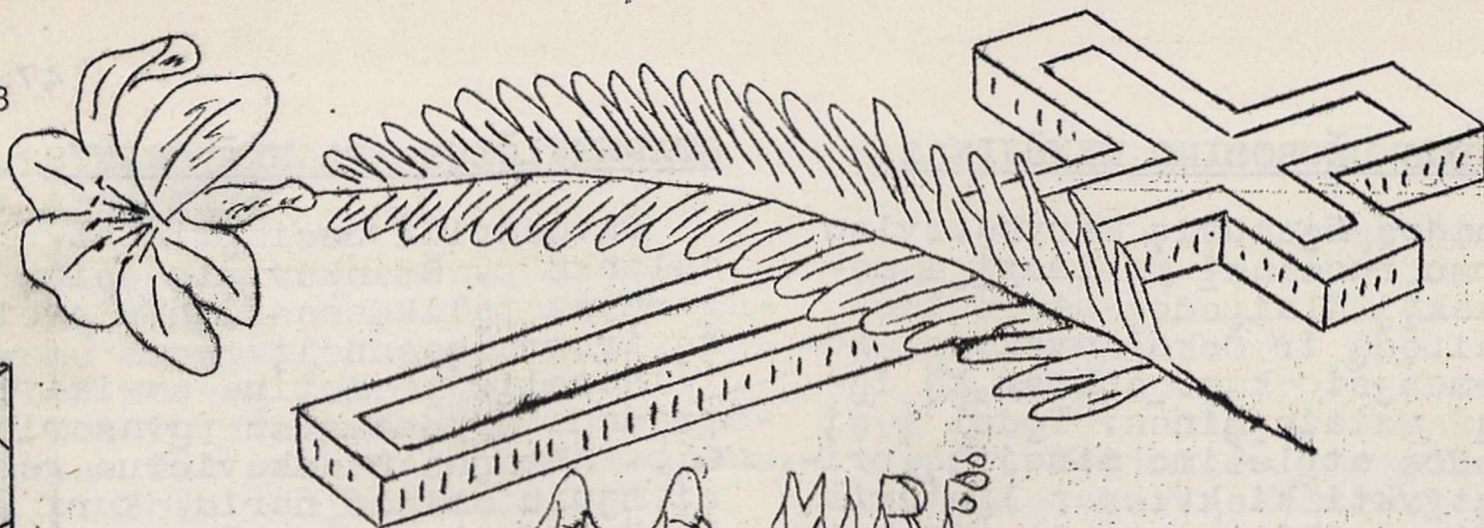
M I S I J O S.

Didžiojoj savaitėj prieš Vėlykas, bus Šv. Kazimiero parapijoj Misijos.

Misijas ves ir laikys gerb. Kun. Andriuska, kurs atvyks iš Čikagos.

Parapijietis.

* * *

A.A. MIRĖ PRANCIŠKUS BAKANAS

"VIEŠPATIE, IŠ GILUMO PRIE TAVĖS ŠAUKIUOSI !"

Tarytum girdžiu A.A. Pranciškaus Bakano balsą mirštantį, vieną be giminių ir draugų, toli nuo Lietuvos kuriuos jis visa siela ilgėjosi.

Girdžiu jo paskutinius žodžius redakcijos raštinėj pažakytus: "Aukštaite, aš ruošiuosi didžiam darbui - rašybai. Stai, atnešiau porą straipsnių, peržiūrėkit, nes mano mintys pergreitos... jos ir Lietuvoj ir čia mūsų kolonijoje... Aš tiek daug užsibrežęs. Per naktis nemiegu. Aš noriu sukurti gyvenimą nepaprastą! Aš noriu nemirti... palikti ką nors panašaus žymiems filosofams. Žinote, aš greit paliksiu darbą, atsiduosiu vien kūrybai. Juk ką po savim turta paliksi, tas niekis. Aš noriu ką nors protinio įamžinti."

Ir kai tryliktos dienos rytą suskambėjo telefonas ir atėjo banga: "Mirė Pranas Bakanas" - aš likau pri-trenkta, o prieš akis gulėjo ant stalo jo straipsnis "DIEVAS IR MOTINA" ruošiamas spaudai. uzdejus ant jo delnus pravirkau... tame raste pajutau amžinai jo išreikštą testamentą, tokį kuklų... ir vistik jau amžinai nesugriaunamą. O jis tik prieš kelias dienas čia jį paliko...

Užvėrė duris su žodžiais: "darykit viską, kad tik mūs kolonija sueitų į vienybę..."

Skambėjo varpai maišydamiesi su jo žodžiais: "Bū-kime visi vieningi", bet jį nunese karstas apkrautas vainikais, o lydincioji minia liko - dar neramesnė.

A.A. Pranas Bakanas buvo vienas iš sąmoningiausių

Montrealo lietuvių. Jis nenuskendo partijoje, bet visame remė kultūros, gailestingumo ir lietuviybės darbą.

Atmenu prieš keletą metų pasakytą jo išsireiškimą: "Grištu namo, iš vieno vargo namų. Žinote, radau labai suvargusią šeimą su daug vaikų. Visi apdriskę, pusalkaniai - nupirkau jiems karvę. Bent pieno issitrauks."

- Tai jiems paskolinote? - paklausiau.

- Ne. Aš tiems suvargusiems vaikučiams dovanojau. Nors tai francūzų šeima, bet vistiek žmogus valgyt nori."

Šypsojosi Pranciškus pasitenkinimu, kad suteikė artimui tą ką galėjo, o jis suteikė paramą ne vienam... Nevieną alkaną nusivedęs į valgyklą pavalgdydino, ne vienam išpaudė dolerį: "Eik, nusipirk knygą. Gal netai tos pamokinancios filmos? Eik..." Ar buvo vyras ar moteris, draugas ar priesas, - jis visų gailejo, visiems mokejo parodyti issiauklejusio inteligento būdą ir lietuvišką nuosirdumą.

Jeigu A.A. Pranciškaus visus dorus žygius aprašyti, imtų daug vietos. Paskutiniaisiais dvejaais metais, jis labai rūpinosi apie savo motiną gyvenancią Lietuvoje. Daug už ją meldėsi. Apie ją tik ir kalbėjo. Rūpinosi broliu, grožėjosi jo žmonos laiškuose isreikštomis mintimis, taikydavo savo sielai - troško surasti gyvenimo draugę sau panasių minčių, mylincią meną, literatūrą.

Praeitose Kalėdų šventėse, jis dirbo savo tarnyboje, (pirmuoju patarnautoju prie stalų Windsor viesbuty) ir atėjus vienai poniai su dukra - jis patarnavo kaip visuomet gražiai ir mandagiai. Viešnia jį užklause, kaip jis myli Kalėdas. Pranciškus atsake trumpu rasteiliu, kurio netaisius istisai jį talpinu:

"..... Dear, Miss or Madam. You do ask me, why I do not like Christmas day! Because I am far far away from my home! And from the people who do love me! But at Christmas I would be glad to be with them. But when ~~will~~ that day come to me???"

Matoma, kaip Pranciškus ilgėjosi Lietuvos ir savųjų. Ten buvo sudėtos jo visos viltys, jis troško pamatyti tėviskę kur nasle motina vilko vargo nastą, bet užsidarius

visiems keliams į Lietuvą, jis tik viltimi ir ilgėsimais gyveno.

Velionis ypatingai paskutiniaisiais keliais metais, dažnai paklūpūdavo tai vienoj, tai kitoj Montrealo bažnyčioj. Mylejo jis ir lietuvių parapijos bažnyčią. Dažnai visame užtardavo vietinį kleboną, jį gyndavo nuo apkalbų ir ižeidimo, privesdamas, kad be religijos žmogus - neras džiaugsmo nei laimės, kas jo ir straipsnyje "Dievas ir Motina", tas visas atsispindi.

Nekartą jis grožėdavosi mergaitėmis lietuvaitėmis kurios meldavosi bažnyčioje. Sakydavo, kad tai bus doros žmonos, nes velionio nuomone, jei moteris be tikėjimo, tai ta šeima - be širdies...

Jis daug skaitydavo. Žymių filosofų mintimis remdavosi ir taikydavo prie savo žingsnių. Žymesnes mintis užsirasinėdavo, iš jų darydavo išvadas ir pavyzdžius.

Gerų ir jam simpatizuojančių žmonių jis daug turėjo, bet geriausias jo draugas buvo - knyga, kuri jį nušlifavo mandagumu, kulturingumu, ir žmogaus vertės supratimu.

A.A. Pranciškus mirė netikėtai "Bordeaux" ligoninėj, kur tik prieš pačią mirtį sužinojęs jo draugas p. Gergzdys spejo atlankyti; atlanke ir vietinis klebonas Kun. J. Bobinas.

Vėliau skubėjo atlankyti artimiausi velionio priečiai J. Gricius, Marija Arlauskaitė ir Balys Populėlis, bet Pranciškus jau buvo miręs Kovo 12 dienos naktį 1-mą valandą.

Klebonas Kun. Bobinas, išrūpino paimti velionio kūną iš ligoninės, parvežė į graboriaus Lawrence koplyčią, kur per tris dienas skendėjo karstas gėlių vainikuose nuo draugų, ir nuo Kanados Lietuvių Tarybos, nes A.A. Pranciškus buvo uolus K.L.T. narys ir remėjas, taipgi "Nepriklausomos Lietuvos" žurnalo Spaudos Direktorius.

Staigi ir netikėta Pranciškaus mirtis, sukrete visą Montrealo lietuvių visuomenę, plaukė žmonių minios į šermenis, apgailestavo ir liūdejo. Paplito įvairiausių kalbos... bet mirtis nusinešė savo auką, per visas šermenų dienas - užė audra, lašnojo lietus ir sni-

go, barkšnojo ledai į langus, ir vėjas, vertėsi balti sniegą, pūtiniai.

16 dieną kovo, Šv. Kazimiero bažnyčioje graudi vargonų aimana, ir iškilo grabas ant juodo katafalco tarp žirandelių ir žvakių, klaupkose asarojo akys.

Čia meldėsi, verkė ir išmėtinėjo mirčiai visi tie, kurie Pranciškų mylėjo, kurie prisiminė jo svarų mo kelia.

Po trijų gedulingų mišių, varpai gaudžiant ir siūbuojant miniai, išslinko grabas iš bažnyčios, ir prie sventoriaus jau laukė fotografo aparatas.

Vėliau... eilė automobilių... kapinės... kapų lavoninė... tik besisypsodami numestų vainikų žiedai, tarytum kiekvienam lingavo ir sake:

- Sudie... sudie... pasilieku nebegrištamai.

Po palaidojimo ponu Arlauskų šeima, tėviškai ir maloniai sukvietė į šalį, kalbėti ramiai.

Šios laidotuvių paliko giliausią išpūdį, kiekviena motina jautė tarytum čia jos sūnus, kuriųomi privalu rūpintis, nes tikroji motina ten toli už jūrų...

Rūpinosi žmonės vieni kitus pasiragindami ir suhardami, taip ir jauti, kad išsivio gyvenimas kaip rudens lapas, nežinai kur nukrisi, ir kur susosi.

Rūpinosi velionio draugai: p. Gergždys, B. Popurėlis, p. Jaseckas ir p. Malakna, jiens visame padejo p. Navickas ir kiti.

Po palaidojimo ponu Arlauskų šeima, tėviškai ir maloniai sukvietė į šalį, kalbėti ramiai. Dūzde malda... iškilo ir grazi, auksa, tik nepalėve verkės dangus.

Atsakydavo vartai ančiam...

Ir ančiams mane pasiliko.

Jau nebsugrįšiu amžiams ne...
Nors ir mylėjau as tave
Pasauli! neissemtas...
Likai neisgyventas.

Marija Aukštaitė

4-d.		Barkaus	3- d.		Vytento
5 "		Birutės	6 "		Duducio
6 "		Alkių	7 "		Zulelės
7 "		Ramucio	9 "		Dalios
8 "		Dormanto	10 "		Mintauro
9 "		Algio	11 "		Vykinto
10 "		Keisgaliaus	12 "		Juratės
11 "		Algirdo	14 "		Ditizėlės
12 "		Repekio	15 "		Mazucio
14 "		Dyzos	16 "		Giedrės
15 "		Kintibuto	17 "		Trabaus
17 "		Gitigino	19 "		Nuomės
19 "		Sarūno	20 "		Lazdonės
20 "		Kuno	21 "		Skalvės
21 "		Kestučio	23 "		Juragio
22 "		Kiežgailos	25 "		Arejo
23 "		Varguolės	26 "		Kaributo
26 "		Gerdenio	27 "		Ausreilės
27 "		Skirmanto	28 "		Vytolio
28 "		Pergulos			

KOVO MĖN.

1- d.		Rusnos
2 "		Almonės
3 "		Toleinos
5 "		Adakrio
6 "		Sunigildos
8 "		Germandos
10 "		Gailučio
11 "		Vartutės
12 "		Gostauto
13 "		Liutavaro
15 "		Ruklio
16 "		Vaidato
18 "		Vainio
21 "		Lingailos
22 "		Maidos
23 "		Jureivio
24 "		Toliyardžio
26 "		Teklės
27 "		Melducio
28 "		Margerio
29 "		Gigajos
31 "		Joteikės

BALANDIS MĖN.

1-d.		Ringauda
------	-------	----------

GEGUŽĖS MĖN.

1- d.		Gegutės
2 "		Dangeručio
3 "		Drebulės
4 "		Berzo
5 "		Traidenio
7 "		Danutės
8 "		Dainorės
9 "		Austėjės
10 "		Giedryčio
12 "		Vaiducio
13 "		Gardievučio
14 "		Mildos
15 "		Grazucio
17 "		Mandagaus
18 "		Erdvilo
19 "		Skaistutės
21 "		Vaideyucio
22 "		Aldonės
24 "		Jaunutės
25 "		Milusos
26 "		Algimanto
28 "		Augio
30 "		Mylinės
31 "		Ageilės

(bus daugiau)

Nepriklausoma Lietuva

REZOLIUCIJA

(Ši Kanados lietuvių rezoliucija, išnešta ir vienbalsiai priimta 25 metų Lietuvos Nepriklausomybės minėjime suruoštame K.L. Tarybos Montrealo mieste, 28 dieną vasario mėn. 1943, Šv. Kazimiero liet. parapijos svetainėje.)

KADANGI Amerikos Prezidentas savo pranešime Amerikony tautai, Vasario 13 1943 metais pažadėjo, kad vienu šio karo tikslų, kaip Atlanto Čarteris nusako, yra suteikti tautoms kurias užkariautojo bėtas sumyne galią vėl savo reikalus laisvai tvarkyti; ir pareiškė, kad niekur negali būti keliama nei mažiausio abejojimo, kad Susivienijusių Tautų tikslu yra tikrai pavergtoms tautoms sugrazinti jų sventąsias teises, ir kad tautų savęs apsisprendimo teise negali duoti bet kokiai valstybei teisę masiniai žmones žudyti ir padaryti vergais savo piliecius ir kitas tautas. Šią Amerikos Prezidento pažadą, mes suprantame kaip Amerikos valdžios kiečiausią pasiųžimą jį tikrai įkūnyti, nežiūrint kokiais "konstitucijų" ar "strategijų" monais būtų bandoma kitų tautų pavergimą nuslepti, arba pridengti.

KADANGI Atlanto Čarteris yra Susivienijusių Tautų priimtas kaip pareiškimas principų, kuriais manoma atstatyti pokarinis Demokratių pasaulis ir Kanados gyventojai pilnai sutinka su savo valdžios padarytais pareiškimais ir deda visas savo spēkas kariauti ir nugalėti pikta fasistinę Ašį, pilnai pasitikėdami, kad tie principai bus po karui visur tvirtai įkūnyti.

KADANGI žemių neliečiamybė ir politinė nepriklausomybė save valdžiusių Lietuvos žmonių ir jos kaimynų Pabaltų buvo suziniai ir tyčiomis pasmaugta vieno didžiųjų Lietuvos kaimynų, sulaužant jos laisvai duotąjį Lietuvai žodį ir susibroliavus su tokių pat pikty norų naciais;

KADANGI Amerikos valdžia, pasiųžusiai nusprendė stovėti už teisybę ir įstatymų gerbimą valstybių tarpusavio santykiais, ir nesvyruodama tam tikru pareiškimu liepos 23, 1940 metais, pamerke milžiniškos valstybės išikišimą į vidinius reikalus silp-

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

nesnės valstybės - kaimyno ir niekados nepripažino suktais būdais, reiskia, speka ir grasinimais, pridengto beteisio pavergimo, pasireiškusio pajuokomis padarytais rinkimais akyvaizdoje puses milijono durtuvų, negaliojančiomis rezoliucijomis apie tariamą prisijungimą prie Sovietų Sąjungos, kuri padarė save taip pasivadinę "liaudies atstovai", nors jų tarpe buvo auksti Sovietijos diplomatai iktam eję teisetas Sovietijos atstovavimo pareigas vergiame kraste bet tam tikslui virto to vergiamo krasto delegatais, ir klaidingų pažadų apie tariamą galėjimą vėliau atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos pagal Stalino konstituciją;

KADANGI save valdžiusieji Lietuvos žmonės patvirtino savo Nepriklausomybės paskelbimą ginkluot sukilimu taip prieš Sovietų taip nacių išiveržėlius Birželyje 1941 metais už kurį užmokejo brangia kraujo kaina, turtu ir mašinėmis deportacijomis;

KADANGI, ginkluotieji sukilėliai buvo nuginkluoti ir laikinoji sukilėlių valdžia barbariškų nacių buvo išvaikyta, Lietuvos žmonės padrasinti Atlanto Čarterio ir Demokratijų pasaulio pazardais išsaugoti ir sugražinti jiems jų teisėtąją laisvę ir nepriklausomybę, savo kovą nukėlė į partizanų ir pagrindų kovą prieš nacius, prieš Lietuvos pavergėjus ir alintojus;

KADANGI, besąžiniai naciai, pamiršę, kad laikinoji Lietuvos valdžia atsaukė visus bolševikinius konfiskacijų ir priespaudos dekretus, ne tik sugražino visus komunistinius ir krastą elgetauti verčiančius įstatymus, bet dar pridėjo visą eilę savų tironiškų, zveriskų ir tautos žmones žudantių patvarkymų eilę, ir pradėjo deginti kaimus, žudyti gyventojus, deportuoti kitus vergo darbams, plėsti tautos turtą, ir naikinti lietuvių kultūrą, mokslo įstaigas, suniėkindama viską kas civilizuota ir ypatingai naikindama Lietuvos žydus;

KADANGI Sovietijos Sąjungos valdžia pasirašė Susivienijusių Tautų principų pareiškimą, o be to, tam tikra atskira sutartimi su Anglija, Gegužės mėn. 1942 metais, atsisakė nuo visų norų didinti savo žemės kaimynų sąskaiton ar kištis į vidinius kitų Europos valstybių reikalus, prisilaikydama šiuo atveju premjero Stalino kalba gegužės 1 d., 1942 metais, kurioje jis pasauliui pareiškė atsisakymą siekti užkariauti keno nors svetimas žemes, arba užkarti kitoms tautoms savo valią ir slavų valdžią tautoms, kurios saukiasi pagalbos nuo nacių vergijos;

KADANGI mes, kaip ištikimi ir dori Kanados piliečiai dedame visas savo pastangas ir jėgas vidaus frontui padėti mūsų garbingam karo frontui sutriusinti piktašias ir setoniškas nacių spekas ir išlaisvinti žmoniją, kad ji galėtų laisvai kvėpuoti Atlanto Čarterio ir Demokratijų priimtais principais, kurie taip gaivina griež-

tąją pagrindinę kovą prieš nacius pavergėjus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje;

TODĖL MES, šiame susirinkime norime pabrėžti mūsų nesvyruojamą prisirisimą ir nepalaužiamą pasitikėjimą Atlanto Čarteriui ir Susivienijusių Tautų principų pareiškimui, nes čia surasyti mūsų garbingos valdžios karo tikslas, todėl mes visi vienu balsu raginame visus savo bendrus piliečius dar labiau padidinti savo karo pastangas;

DAR TOLIAU mes atsisaukiame į visų Susivienijusių Tautų valdžias, tuojaus priimti Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybes į savo bendrą draugiją ir suteikti progų politinėms istaigoms suorganizuoti ir palaikyti vyriausybes tremime ir telkti organizuotas ginklo spēkas savo kraštų išlaisvinimui nuo Ašies priespaudos;

DAR TOLIAU, mes apeliuojame į garbingą Kanados parlamentą priimti tam tikrą rezoliuciją, kuri įamžintų Susivienijusių Tautų principų pareiškimą ir tuo pasauliui parodytų Kanados nepalaužiamą pasiryžimą po karui sukurti tokį pasaulį, kokį Demokratijų sąjūzė ir principai reikalauja;

DAR TOLIAU, mes norime pareikšti savo gilią pagarbą kilniai Rusų Tautos drąsai ir ištvermei ginti savo tėvynę nuo žiauraus priešo ir prasome Kanados valdžią gražuoju tarpininkauti ir gauti iš Sovietų Sąjungos pažadą sudaryti iš deportuotųjų Lietuvos, Latvijos ir Estijos piliečių ginkluotus pulkus kautis prieš mūsų visų bendrą priešą po laisvą Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautinė vėliava;

DAR TOLIAU prašome tikslų apsaugoti Pabaltijo gyventojus nuo tolimesnių klastingų jų valios iskraipymų ir tikslų duoti jiems kuopilniausią ir nevaržomą laisvę savo tikrąsias mintis reikšti, kad Kanados valdžia pasirūpintų tuojuo po karui užimti Lietuvą, Latviją ir Estiją Kanados, Anglijos, Amerikos ir pačių lietuvių, latvių ir estų organizuotais ginkluotais pulkais;

DAR TOLIAU prašome Kanados valdžios leisti susiorganizuoti jos globoje ir paziūroje lietuvių kariuomenės pulkus, susidedančius iš tikrų Lietuvos piliečių ir savanorių, nes tai būtų simbolis Kanados pasiryžimo sugrąžinti Lietuvai, po karui jos teisėtą nepriklausomybę;

GALIAUSIAI nutariame šios rezoliucijos nuorašą nusiūsti Kanados Ministrų Pirmininkui Gerbiamam Mackenzie King, Garbingam Kanados Parlamentui, ir visiems Susivienijusių Tautų diplomatiniams atstovams gyvenantiems Kanados žemėje.

* * *

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

LAIŠKAI

Gerb. Marija Aukštaitė!

Ačiu jog nesulaikėte siuntinėję "Nepriklausomos Lietuvos", nes prenumerata jau buvo kiek anksčiau uzsibaigus. Darbai, ilgos valandos - sutrkdė tą anksčiau padaryti. Bet gi lietuvių patarle sako: "geriau vėliau, negu niekad."

As visada nepamirštu, kaip Toronte prie sunkių aplinkybių "N.L." gimė, ir kaip mes vargojme ją tvarkydami. Neabejoju, jog ir Montrealo lietuviai turi tokių pat sunkumų.

Bet priesakyje turint tokią gabia ir nenuilstančią moterį, kuri suranda būdų ir iš kritiskiausios padėties ieseiti: ji savo sveiku protu ir miklia plunksna, nevieną susipratusių lietuvių prie savęs patraukia.

Kanados lietuviai gali pilnai pagididžiuiot asmenių, kaip kad rasytoją Marija Aukštaitė.

O kaip gaila, kad nekurie Kanados lietuviai neivertina bei neatjaucia daug, daug jos nemiegotų naktų.

Broliai ir sesės Kanados ir U.S.A lietuviai, kurių gyslose teka tikras lietuvių kraujas: neužmirskime jai suteikti visokeriopą pagalbą.

Atsiminkite, kad prie Kanados Lietuvių Tarybos bei "Nepriklausomos Lietuvos" kuom nors prisidėję, kartu gelbstit test kovą atgauti Lietuvai nepriklausomybę.

Kanados zeme man buvo antra

Tėvyne, nes ten teko išgyvent apie 15 metų, ir savo fizines stipriausias jėgas - as ten esu palikęs.

Aplinkybių verčiamas, persikėliau i laisves mylinčią šalį U.S.A., kurią jau skaitau trecia, ir gal jau paskutine mano tėvyne.

Su siuomi laišku siunčiu \$5.00 "Money Orderiu". 1.00 už metinę "Nepriklausomos Lietuvos" prenumeratą, ir \$4.00 "N.L." linotipo fondui.

As Tamstai linkiu neišseamių Jėgų siame sunkiame visuomeniniame darbe.

Gerb. mes visuomet su jumis.

Su pagarba,

Sam Gibbs.

Racine, Wisc.

* * *

Mano Mieloji ir Gerbiamoji!

Pakilus dvasia aukstyben, skrendu pas Tave skleidama Tau savo širdies tyrą šilumą.

Kaip laikaisi?

Už siuntimą kelių "Nepriklausomos Lietuvos" numerių, prašau priimti siuomi siunčiamą "rublį".

Dekoju už nepamiršimą.

Daug pagarbos ir žmoniškos meilės.

Daznai Tave prisimenu, ir savo dvasios sparnais skrajojau Tavo pasauly.

Gėriuosi Tavo energija,

Nepriklausoma Lietuva

darbais. Žinau, privalėjau nekuriais klausimais į Tave atsiliiepti - jėgų ir galimybės nebuvo.

Prasau atleisti, atsiliiepsiu daugiau kai galesiu.

Daug sveikatos ir laimės linkiu.

K. Katkevičienė.

Chicago, Ill.

* * *

Brangioji Tamista,

Sirdingai dėkoju už prisiųstą "Nepriklausoma Lietuva". Aš labai myliu šį žurnalą skaityti, ir esu jums dėkinga. Kai aš jį skaitau, jaučiuosi, kad dar mano gyslose teka tikras lietuviškas kraujas; ir primena man visą, kas lietuviška.

O dar kas yra svarbu, kad aprašoma apie Montrealo padangę, tas man yra svarbu, nes aš esu pati gyvenusi tame mieste ir daug ką pažįstu.

Todėl, siunčiu prenumeratai \$2.00, ir prasau siuntinėti man kas mėnuo be pertraukos jūsų žurnalą, o aš esu ir busiu dėkinga už tai.

Ištikrųjų, yra garbė jums, už jūsų tokių svarbų laikraštį. Jeigu mes daug tokių darbuotojų turėtumėm, tai esu tikra, kad lietuviybė niekada neprazūtų.

Todėl linkiu kuogeriausio pasisekimo nenuilstančiai darbuotis.

Su pagarba,

B. Ambrazienė.

Merchantville.

* * *

Gerbiamoji Redaktore!

Labai sirdingai ačiu už žurnalą, kurį man prisiuntėte. Tai labai pavizdinga knyga, kurią

Montreal, Vasaris-Kovas, 1943.

kiekvienas lietuvis gali skaityti nežiūrint kokių paziūrų arba partijos būbūtų.

Tai labai aiškiai nurodyta, kad visų lietuvių reikalas pilnai pasiruosti, kad laikui atėjus galėtumėm visi kartu atgaivinti Lietuvą mūsų brangią tėvynę. Nors ir valdžios Lietuvoj keistųsi, bet kalba ir rastai - nieku kitu nepavarduojami lietuvių tautai.

Kiekvieno labai gaila, kuris praranda ką nors mylimą ar brangų daiktą, - ima sielvartas ir susigrauzimas, tai ir tautos svarbiausius dalykus praradus: spaudą, kalbą, laisvę ir nepriklausomybę, tai mirtingas smūgis; ir prieš jį turime kovoti.

Aš labai pasiilgęs lietuviškų raštų, tai "N.L." po kelis kartus perskaitau. Aš turiu užtektinai laiko skaityti, nes darbo turiu neperdaug.

Linkiu jums viso gero.

Su pagarba,

Pet. S. Butanavičius.

R.C.A.S.C.

* * *

Didž. Gerb. Redaktore!

Linkiu daug pasisekimo jūsų redaguojamam žurnalui "Nepriklausoma Lietuva".

O taip pat tariau nuoširdžiai ačiu draugui Juozui Pilkauskui kuris užprenumeravo man "N.L."

Su siuomi laišku siunčiu \$5.00 linotipo fondui. Taigi, malonėkite priimti ir nuo manęs nors mazoje sumoje tą auką.

Su pagarba,

Geo. Aleknavičius

Timmins, Ont.

* * *

60 REDAKCIJOS ATSAKYMAI

K.J. PRUNSKIUI: Širdingiausiai dėkojame už prisiųstas 31 egz. knygeles, kurias ispardavome ir isplatinome; ir sulig gerb. Autoriaus pareiškimo, - visą pelną \$5.37, įdejom į "N.L." reikalų apyvartą. Kitais klausimais - atsakysime laišku. Aciu.

KUN. N. PAKALNIUI: Jūsų kooperacija labai brangintina ir vertinama. Tik tokia vienybė alsuodami, galėsime susirinkti po viena vėliava. Aciu už laiską, už įstatus, ir už suteikimą vilčių "Nepriklausomos Lietuvos" dirvoje.

VINCENTUI BUDRIKUI: Jūsų politinė "Įvykių Žygiuotė" įdomi ir nepavaduojamai vertinga ir svarbi, bet redakcija pasiilgo ir beletristinių minčių, bei poezija dvelkiančio eleksyro. Prasome rašyti.

JACOB URBONUI: Su šiuo numeriu įvedame skyrelį ir iš Jūsų kolonijos. Aciu už visus patarimus ir dovanas, dabar lauksime iš Jūsų raštų.

VYT. ŠIRVYDUI: Jūsų straipsnį "Tautinė Idėja" gavome ir ateinančioje "Nepriklausomos Lietuvos" laidoje talpinsime. Straipsnio vertė labai gili ir sąmoninga, prašome daugiau rašyti panašiais klausimais. Širdingai aciū už brolišką kooperaciją.

LEONUI GUDUI: Už didelį darbą idėta "N.L." spausdinime, širdingai dėkojame ir dedame Jums vilčių, kad ir toliau būsite mūsų brangia desine, be kurios redakcija tikrai negalėtų apsieiti. Taipgi laukiame Jūsų humoristinių eileraščių.

P-NU JOKŪBYNU ŠEIMAI: Laukiame su ilgėsiu Jūsų plunksnos! Be Jūsų jaučiame gilią spragą "N.L." lakštuose. "Gimtoji Šalis", daugiau tinka vaikų skyriams, o mūsų žurnale persiaura dirva viską aprepti, todėl tuo tarpu liko atidėta. Laukiame raštų suaugusių žmonių klausimais, o Jūsų pastogė tikrai turtinga rimtų kurinių audinių... Laukiame.

ST. BATKIENEI: Pasiilgome Jūsų raštų. Ypatingai "Moterų Kertelė" laukia mielos bendramintės atlankymo. Suteikit vilčių...

ELEGIJUI UOSIUI: Jūsų gražius ir įdomius "Iš Seno Dienoraščio" atsiminimus, su šiuo numeriu baigėme. Prasome ir laukiame daugiau panašios kūrybos. Širdingai aciū ir už visus kitus raštus, kurių visuomet laukiame.

REDAKCIJA

